

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota,

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulev. Regele Ferdinand 4/22.

József tiberceg-ut.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad,

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS:

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egyes évre — — — 1030 Lel

Fél évre — — — 540 Lel

Negyed évre — — — 270 Lel

Havonta — — — 90 Lel

Hirdetések díjazás szerint.

EGYES SZÁM ÁRA — 5 Lel

VASÁRNAP — — — 6 Lel

Bucurestiben 50 banival több.

A kormány vizsgálatot indít a lupényi vérfürdő ügyében

A lupényi mártirgyár

A lupényi szénporos uccákat pirosra festette ma a bányamunkások kiömlő vére. A mesterségesen szított elégedetlenség véres zavargásokban robbant ki és a fegyverek döbbenése nyomában özvegyek és árvák jajdulnak fel. Lupényban sztrájkba léptek a bányamunkások és a sztrájknak a ma déli véres esemény lett a következménye. Vajjon így kellett-e ennek megtörténni? Anglia a világ legnagyobb széntermelő állama, ott a bányamunkások százazrei dolgoznak a hatalmas bányatelepeken. Ott is elég gyakran megtörténik, hogy a munkásság sztrájkokkal igyekszik kiereszkedni követelését, azonban nem emlékszünk arra, hogy az angliai bányászsztrájkok ilyen véres eredménnyel végződtek volna. A lupényi bányavidék jelentéktelen az angliai bányatelepekhez viszonyítva, de nem ez a feltűnő különbség a lupényi és angliai bányatelepek között, hanem azok a halottak, amelyek meredt testtel fekszenek a széntől fekete csataterén.

Nem ismerjük teljesen a véres események indító okait, azonban azzal tisztában vagyunk, hogy lelkiismeretlen agitátoroknak áldozatai a lupényi halottak, de áldozatai ők a merev elzárkózottságnak is. Mint Lupényból érkezett jelentésekből kitűnik, a bányagazgatóság nem akart tárgyalásokat kezdeni a munkásság vezetőivel. A sztrájkoló munkásoknak tehát nem volt alkalmuk kérésüket, vagy követelésüket hivatalos helyen előterjeszteni és talán ez a megbántás, termékeny talaja volt a lelkiismeretlen igazgatóknak. A bányagazgatóság bizonyára sajnálja a ma délben történt eseményeket és szeretné meg nem történné tenni azokat. Pedig a múlt eseményei megtaníthatják őket arra, hogy miképpen lehet elejét venni az ilyen véres összeütközésnek. Nem fagyos, merev elzárkózottsággal, nem nemtörődőséggel, hanem tiszta logikával és tapintattal.

Az igazgatóság bizonyosan azokkal a vezetőikkel nem akart tárgyalni, akikben igazgatókat látott, akik felkavarták a munka békés rendjét, de ha ez így áll, akkor távolítsák el a bányatelepről az igazgatókat és bírák rá a munkásságot, hogy más, nyugodtabb temperamentumu, békésebb szándéku és lelkiismeretes embereket válasszon vezetőinek, akik nem a felfordulást akarják, hanem tisztán a munkások érdekeit tartják szem előtt. Ha a bányagazgatóság tárgyalást kezdett volna a munkássággal, nem dörrentek volna el a halálhozó fegyverek Lupényban. A lupényi özvegyek és árvák pedig tetemrehívhatják a vörös, vére szomjas igazgatókat és megkérdezhetik tőlük, hogy ezt akarták? Azt akarták, hogy a demagóg jelszavakkal megszerített munkások a puskák csöve elé menjenek csak azért, hogy életüket dobják oda semmiért. A hatóságoknak pedig szigorú vizsgálatot kell indítani a véres események miatt és ártalmatlanná tenni azokat, akik előidézték ezeket a véres eseményeket. A lupényi szénbányában pedig szén termeljenek, ne pedig véres mártirokat.

Rövidesen kiírják a községi választásokat

A közigazgatási törvény aradi alkalmazása. — Erdély közigazgatási vezetője valószínűleg Pop János volt prefektus lesz.

(Arad, augusztus 6.) Ma megérkezett Aradra a hivatalos lap augusztus 3-iki száma, amely a közigazgatási reformot tartalmazza. Ezzel kapcsolatosan Aradmegye és Aradváros vezetősége behatóan tanulmányozza az új törvényt, hogy megtegye a szükséges intézkedéseket. A megyénél dr. Lázár Ágoston alispán tanulmányozza a reformot, amelynek nyomán nagyarányú átszervezés kezdődik meg, míg a városnál a város vezetősége Stefanut Sabint városi titkárnak osztotta ki a törvényt tanulmányozás végett. A városi titkár áttanulmányozás után részletes jelentést tesz a vezetőségnek a megteendő intézkedések ügyében.

Az aradi városházán egyébként nagy munka folyik a választói listák kiegészítésére, miután hamarosan megtörténnek az új választások. A törvény életbelépésével kapcsolatosan a közeljövőben megtörténik Aradmegye tanácsának feloszlása. A városi tanácsot nem kell feloszlítani, miután a városházán

amugy is interimár-bizottság működik, amely levezeti az új községi választásokat.

Bucurestiből jelentik: A minisztériumokban nagy tanácskozások folynak az új közigazgatási törvény életbelépésével kapcsolatosan. A belügyminisztérium lázasan dolgozik a végrehajtási utasításokon, amelyek lehetővé teszik a reform sima életbelépését. A közigazgatási törvény életbeléptetésére hat hónapja van a kormánynak, amelynek azonban érdeke, hogy a reformot mielőbb végrehajtsa. Beavatott forrásból nyert értesülés szerint Erdély igazgatója valószínűleg dr. Pop János gyulafehérvári ügyvéd, volt prefektus lesz, akinek kinevezése néhány héten belül megtörténik. Dr. Pop János tekintélyes tagja a nemzeti-parasztpártnak, ki a gyulafehérvári gyűlések szervezője volt. Mint ismeretes, több héten át tartózkodott Aradon is, ahol a nyári szabadságra utazott Marsien Justin dr. prefektust helyettesítette és ezen idő alatt a községi választásokat szervezte.

Megnyitották a hágai konferenciát

Valamennyi delegátus megjelent az ülésen. — A megnyitó ülés lefolyása. — Henderson angol külügyminiszter szerint rövidesen megtörténik a Rajna-vidék kiürítése.

Hágából jelentik: Ma délelőtt fél 12 órakor megkezdődött a hágai szenátusi pakota nagytermében a jóvátételi konferencia. A tanácsstermet oly módon alakították át, hogy a delegátusoknak rang szerint való elhelyezését lehetetlenné tették. A delegátusok kivétel nélkül megjelentek az ülésen, amelyen a konferenciát összehívó hat nagyhatalom és a holland kormány delegátusain kívül Románia, Csehszlovákia, Görögország, Jugoszlávia és Portugália képviselői vettek részt.

A Jasper elnök által megnyitott ülésen először Beelaerts Blokland Yonkheer holland külügyminiszter szólalt fel, aki azon reményének adott kifejezést, hogy a konferencia tanácskozásai a kívánt eredménnyel fognak járni. Briand francia külügyminiszter kijelentette, hogy a konferencia nehéz feladatok megoldására ült össze, de az a meggyőződése, hogy a munka, ha eredménnyel jár, nagy és jótékony kihatással lesz a nemzetek életére. Kívánja, hogy az eredmény olyan legyen, hogy valamennyi nép érdekeinek megfelelően. Utána Stresemann szólalt fel, aki megköszöni a holland kormány vendégszeretét és kívánja, hogy a konferencia méltó legyen Hágához, amelynek oly nagy szerepe van a béke előmozdításában. Snowden angol pénzügyminiszter az angol bizottság köszönetét fejezte ki Hollauidának.

A formális megnyitó ülés befejeztével a konferencia folytatását délután négy órára halasztották. A délutáni zárt ülésen két bizottság kiküldését eszközölték, az egyik a pénzügyi, a másik a politikai kérdések elintézésén dolgozik. A bizottságok önállóan vá-

lasztják meg elnököket, míg a konferencia főtitkárává valószínűleg Sir Morris Hanksyt nevezik ki.

Londonból jelentik: Henderson angol külügyminiszter nyilatkozott a hágai konferencia kérdésében és

kijelentette, hogy reméli, miszerint minél hamarabb megtörténik a Rajna-vidék kiürítése.

A lapok közlik a német delegátusok nyilatkozatát is, amelyben kijelentik, hogy nincsen semmi jogcím a megszállás fenntartására. A Young-tervezet hatálybalépése előtt kell megtörténni a kiürítésnek — mondották — mert a kormánynak rendkívül nehéz a helyzete a német közvélemény előtt. A közvélemény hallani sem akar arról, hogy a kiürítés után külön kontroll állítsanak fel. A lapok véleménye szerint könnyen megtörténhetik, hogy a konferencia tárgyalásai elhúzódnak szeptemberig, a Népszövetség ülésszakának megnyitáig. Értesülésünk szerint a németek a Saar-vidék kiürítését is szóba hozzák, dacára Briand ellenzésének.

Párisból jelentik: A Paris Midi szerint Stresemann a konferencia alatt külön megbeszéléseket folytat Brianddal a Saar-vidék kiürítéséről, amelynek ellenében a német külügyminiszter pénzügyi és gazdasági ellenszolgáltatásokat fog Franciaországnak felkínálni. A lap szerint Anglia is csak azért fordult Franciaország ellen, mert engedelmeyeket akar kicsikarni. Az angolok főleg azt akarják, hogy Franciaország egyezzen bele, hogy a nemzetközi bank székhelye ne Amszterdam, hanem London legyen.

Örömtűz mint forradalmi jel.

Avad tanui csak következhetnek. — Bonyolalom az andrásnapi tüzek körül. — A Tuka-per mai főtárgyalása.

(Pozsony, augusztus 6.) Tuka Béla dr. perének mai főtárgyalásán elsőnek Kuncsev Béla titkárt hallgatták ki, aki előbb a szlovák néppártnál, majd a csehszlovák néppártnál teljesített szolgálatot. Elmondja, hogy a Rodobránát azzal a céllal alakították, hogy a pártgyűlések megzavarását akadályozza meg, majd később fegyverekkel és boxerekkel szerelték fel és forradalmi jellegű adtak neki. Tuka a népgyűléseken a magas adók ellen és a munkanélküliség miatt izgatta a népet, igyekezett elégedetlenséget kelteni. Elmondja, hogy egy ízben a szlovenszkoji Verebély községben a lakosság fellázadt a csehek ellen és ez Tuka biztatására történt. Ekkor Tuka Béla dr. izgatottan felugrik a vádlottak padjáról és ezt kiáltja:

— **Hogyan bizonyíthatom, hogy én vagyok az andrásnapi tüzek okozója?**

Kuncsev: Bizonyítottam, de a jelekből következtek.

Szünet után Szomolányi János 26 éves fogházór kihallgatása következett, aki előbb a szlovák néppártnál mint irodaszolga teljesített szolgálatot. Jelen volt a Rodobrana megszervezésénél és tud arról, hogy Tuka részt vett a fegyverek kiosztásában. Utasításokat adott neki a szervezet megalakítására. Egy ízben azt mondta neki Tuka, hogy Andrásnapon a hegyekben tüzekkel fogják jelezni, hogy mikor tör ki a forradalom. Azt is tudja, hogy a Rodobrana a bécsi kémirodával összeköttetést tartott fenn.

Az elnök felmutatja a vizsgálóbíró előtt tett azt a vallomását, amely szerint a szlovák néppárt összeköttetésben állott volna Jehliczkával, a Bécsben élő szlovák irredentával és attól pénzt kapott. A tanu zavarba jön, ellentmondásba keveredik.

A védő a tanu vallomását tisztázza azzal, hogy arról volt szó, hogy Hlinka András nevenapijának megünneplését a nép tüzekkel ünnepele meg és ezt a lélmivel tanu forradalmi jelnek minősítette.

Pozsonyból jelentik: A Tuka-per délutáni tárgyalásán folytatták Szomolányi kihallgatását. Szomolányi a Rodobrana forradalmi működéséről tesz vallomást. Az elnök ismételt

megállapítja, hogy ellentmondás mutatkozik a tanu jelenlegi és régebbi vallomása között, majd Tuka kijelenti, hogy ilyen természetű ügyekkel sohasem bizta volna meg Szomolányit, aki tapasztalatlan fiatal ember. A védő azt indítványozza, hogy Szomolányit a többi

Eredménytelenül végződtek a kínai—orosz béketárgyalások.

A kínaiak nem adják ki a vasutakat a kezükből, míg a tárgyalások be nem fejeződnek.

Moszkvából jelentik: A szovjet sajtó elszenvvel fogadta a Stimson-féle bizalmas jegyzéket, amely azt ajánlja a szovjet-kormányának, hogy a keletkínai vasut ügyében keletkezett konfliktus ügyét nemzetközi döntőbíró elé bocsássa, hogy a konfliktus békés befejezése elérhető legyen.

tanu kihallgatása után eskesse csak meg, majd a bíróság úgy dönt, hogy nem esketi meg a tanut, aki ellen az a gyanu áll fenn, hogy bűntetendő cselekményben vett részt. Utána Klinda Ferdinándot, a kassai kereskedelmi kamara fogalmazóját hallgatják ki. Klinda a színházi tüntetés ügyében kijelenti, miszerint nem hiszi, hogy abban Tuka keze lett volna. A tárgyalást este háromnegyed 8 órakor holnap reggelre halasztják.

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség nankingi jelentése szerint a Mandzsuri határvárosban folyó tárgyalások eredménytelenül végződtek. A kínaiak nem akarják elfogadni az orosz delegátusok ama kívánságát, hogy a tárgyalások befejezése előtt a keleti vasut vezetése orosz kézbe kerüljön.

A Zeppelin holnap viládkörűli utra indul

Kilencezer dollárba kerül egy menetjegy. — Új léghajókat építenek, melyek rendszeres légiforgalmat bonyolítanak Európá és Amerika között.

Lakehurstból jelentik: Nagy előkészületek folynak a Graf Zeppelin viládkörűli útjára. Newyorkból egész vonatok szállítják a hidrogént és más üzemanyagokat Lakehurstba. A viládkörűli utat a newyorki Szabadság-szobor felett kezdődik és ott is ér véget. A Graf Zeppelint szerdán éjszaka 12 órakor megjelenik a Szabadság-szobor felett és 21 nap múlva ide tér vissza.

Az utazásra eddig három amerikai váltott jegyet. Egy jegy 9000 dollárba kerül, a Zeppelin művek kirendeltsége azonban lehetővé tette a szakaszjegy megváltását is. A Tokió—Los Angeles szakasz 2000 dollárba, a Los Angeles—Newyork szakasz 3000 dollárba kerül.

Eckener dr. kijelentette, hogy a Zeppelin-művek a Virginia államban levő Richmond mellett óriási repülőteret építenek és innen bonyolítják majd le a rendszeres oceanforgalmat. Friedrichshafenben most új óriás léghajó készül, amely kétszer olyan nagy, mint a Graf Zeppelin és 35 százalékkal na-

gyobb sebességet ér el. Ez a léghajó 70 óra alatt teszi meg az utat az ocean felett. A rendszeres légiforgalom 1931. tavaszán kezdődik meg és ettől az időponttól fogva havonta hat léghajóratot létesítenek. A jövő évben tehát 1930-ban egy másik léghajót is építenek, amely valamivel rövidebb lesz, mint a Graf Zeppelin, de nyolc motorral dolgozik és sokkal nagyobb sebességet tud elérni. Ezen a léghajón több tonna árut és 24 utast tudnak szállítani.

Kommunista merénylet robbanó patronokkal. Belgrádból jelentik: Az elmúlt éjszaka egy ismeretlen férfi a csendőrségi laktanya kapuja elé egy robbanó töltényt dobott, majd elmenekült. A felrobbant patron senkiben sem tett kárt. A menekülő merénylőt egy rendőr tartóztatta fel útjában, mire a merénylő rádobott egy robbanó töltényt, amely a rendőrt életveszélyesen sebesítette meg. A titokzatos patrondobáló eltűnt. Rendőrségi körökben azt hiszik, hogy kommunista merénylet történt.

TARCA.

A fordulat.

Irta: Szomorj Dezső.

Mi reményem lehetett még ezekben a lelki borulatokban, ezekben a válságos percekben, melyek átszántották szívemet? Mit várhattam, micsoda sorsdöntő fordulatokat a magam számára, amikor alapjában már nem is vártam semmit s már alig érdekelt valami, ami kívülről érhetne a szívemet. Milyen furcsa dolog! Azzal, hogy nagyon szerettem Mariskát, már-már el is vesztettem, úgy éreztem. Földulva a szívemben, elborulva sötét kamaszságomban, már senki meg nem értett. Ugy jártam, mint egy hősköteménnyel a lelkemben, de ami néma, hangtalan, homályos költemény és olvashatatlan írással van írva, hieroglifikában! Minél jobban szerettem, annál magányosabb voltam. Senki még csak nem is álmolta benne ezt a lelki terheket. Mariska is mást gondolt nyilván, derűs leányszívvel, más szerelmet képzelt, más hangokat, egy más szívet! Szinte ijedten hátrult bánatoságom elől és csak nézett. Már nem mászott fel a szilvafákra, azzal a pajzán majomhajlékonysággal, ahogy azt szokta. Már nem hajlítta le az ágról a szilvákat felém, mikor holnyongtam a kertben. Még mindig várta ugyan, hogy beszéljek, még mindig várta azzal a derűs vigasztalansággal, mely már a lemondás felé hajlott. Minél inkább imádtam, izzón a lelkem mélyén, annál inkább távolodott tőlem, milyen furcsa dolog!

Mit várhattam, mi történhetett ebben a keserű regényben, amelynek egyedül csak én voltam a hőse, kizárólagos hőse, minden sze-

replője, minden kis részlete és komplikációja, hangulata és levegője csak én! Mit várhattam nagybátyám jóindulatától, megértő szívével, ha nagynénem beárul neki azon tévesen, a hogy ő maga is mást gondolt, mást képzelt, messze túl rajtam egy egész más világot, gyönyörű nagynénem tatárszépségében? Mit várhattam magányos sorsommal, tizenöt éves fiatalágomban, egy hajdani táblalabirótól, aki merev szigorúságával, pedantériával és tőndelbe tévedéseivel már rég elkerült a táblalabirótól s az egész életből körülötte, nőtől, tőlből, tavaszról és őszből, napnyugtától s hajnalhasadásból, a hitvese szépségéből és titkos keserveiből, egész Szamosligetből, a füzekből és szilvafákából, csak egy lezajlott bíró lelkét ápolta magában és szenvedett, hogy már nem itélhet s nem sujthat, szegény Tóni bácsi! Két nap, amíg feszült megadással, minden mártíromságra készen, csak botonkáltam a kertben és a Szamosparton, két éjjel is, amíg hanykolódtam az ágyamban, még álmomban is olykor, ha elaludtam végre, csak ezt az idézést vártam nagybátyám elébe. Mikor Mariska jött felém a kék szeme mély tekintetével, mikor nagynénem tűnt fel gyászos fehéren a kerti tulipánok mentén, mikor Borscsa jött a két meztelen lábával, mint két vörös téglával, amelyen járt, mikor a komondor szabadon a kandur ugrott egyet a rigófütyre az ágon: mindig azt hittem, itt van a perc, hívni! bíróhoz s végítélhez!

Az igazság az, hogy nem hívtak. Az igazság az, hogy tündéri nagynénem, a maga elzárkózott szívével, titkaival s rejtejeivel, egész lázas életével, mint a parázsszal a hamu alá rejtve, még azt a gondolatbeli közösséget sem kívánta táblalabiró urával, amelyben hi-

báim s vétkeim tekintetében valami együttérzésben találkozhat vele... Örökre elvonultam, behajtva kelyhét a kezdet kezdetétől fogva, mint egy bizarr virág epedt el távolokba és távolokba, melyeket senki más nem ismert, csak ő s inkább hallgatott, semhogy beszélnie kelljen, inkább lezárt magában mindent, semhogy kitérjen valamit, akár csak egy gondolat fonáláig, egyetlenegy érzés hasadékaig a maga lelki világából.

A vége az volt, hogy megint csak nekem szólt.

— Nézz csak Gyuri — mondta, amint még látott a kertben s odaintett magához a padra, a veranda alatt — nézz csak — mondta s elhallgatott, ahogy ezt szokta s a két karját kinyújtotta a térdén, ahogy ezt szokta és csak nézett, a fübe s a kavicsba, nem tudni mit, ahogy csak nézett maga elé.

Oh istenem, itt volt egy percem, e nő mellett, omlatag fehérben, egy ritka percem, a melyben mintha levágták volna a nyelvemet! Egy olyan ritka percem, hogy szédültem, nem is tudom. Mintha átáradt volna valami delejesége, valami titkos lelke a lelkemre, valami végtelensége, ami magába olvasztott, szétmáljoltam a szívemben.

— Legjobb lesz, ha elutazom! — mondtam kirobbanva. — Ha hazamegyek Debrecenbe — mondtam lemondással és már sirtam.

— Igen, ez lesz a legjobb, én is ezt akartam mondani, ezt gondoltam — felelte.

— A nyárnak már amugy is vége — mondtam.

— Még egy-két hét és vége — mondta s csak nézett a fübe s a kavicsba s rám is nézett egy pillanatra, az arcomba, ahogy sirtam. S aztán felállott s ment.

Borzalmas vérfürdő a lupényi bányatelepen.

A telep összes munkásai sztrájkba léptek. — Katasztrófa fenyegeti a bányavidéket. — Véres harcok a rendőrséggel. — A katonaság sortűzet adott a sztrájkolóknak. — Az első jelentések szerint 16 halálos áldozata van a sortűznek. — Rengeteg sebesült. — Nagyszámú katonaságot vezényeltek a helyszínre.

Megszakadt a telefonösszeköttetés Lupénnyel.

(Arad, augusztus 6.) Megrendítő és a jelek szerint nagy horderejű események színhelye volt ma Lupény, ez a kis zsilvölgyi bányaváros. Az osztályellenetek a tervszerű izgatás és a bányai igazgatóság részéről tanúsított merev elzárkózás következtében annyira elfajultak, hogy ebből a túlfeszített atmoszférából pattant ki ma az a véres szenzáció, melyről az alábbi tudósításaink számolnak be:

Petrozsényből jelentik: Hétfőn reggel a lupényi szénbányák mintegy 3800 munkása sztrájkba lépett. A sztrájk közvetlen okáról megbízható jelentések még nem érkeztek, állítólag a bányarésztársaság igazgatósága nem akarja tárgyaló félként elismerni a bányász-szakszervezeteket és emiatt léptek volna sztrájkba a bányák munkásai. Vasárnap egész napon át tartó tanácskozást folytatott a bányamunkások kétszáz bizalmi férfia s ezen a tanácskozáson kimondották, hogy

mindaddig nem lépnek munkába, amíg a bányák vezetősége el nem ismeri a szakszervezeteket.

Tegnap reggel a munkások már nem is jelentek meg a Victoria, Helena, Karolina és az István-tárnákban. Néhány segédmunkás leszállt ugyan a mélybe, de dolgozni nem tudott, mert a szellőztető készülékek működésében állandóan zavar állott be. Később a bányavidéken az a hír terjedt el, hogy a sztrájkoló munkások megakarják ostromolni a villamos központot. Ekkor már az a néhány segédmunkás is feljött a bányákból, akik még reggel felvették a munkát. Kilenc órakor a sztrájk általánosnak volt mondható. A bányarésztársaság igazgatósága a sztrájkolókat fenyegető magatartása miatt fegyveres erőket kért a szellőztető készülékek, a villanytelep és a vízvezeték üzemének biztosítására.

A rendőrök és a munkások között összeütközésre került a sor, amely több rendőrmegsebesülésével végződött.

Amikor a több ezer főnyi sztrájkoló bányamunkás a villamos telep felé indult, összetalálkoztak Radu munkásvezetővel, aki nem csatlakozott a sztrájkolókhöz és aki úgy szerepelt a munkásság előtt, mint a hatóságok és az igazgatóság besugója.

A sztrájkolók megrohanták Radut, akit ökölrel és botokkal súlyosan megvertek, majd késsel összeszúrták úgy, hogy halálos sérülésekkel vitték a kórházba.

Életbenmaradásához kevés a remény. A munkásság fenyegető magatartásának hatása alatt a vízvezeték üzemének és a villamos telepnél a munkásai is beszüntették a munkát, de ez olyan hirtelen történt, hogy alig maradt idő a bányában tartózkodó néhány munkás felvontatásához. A rendőrprefektúra ekkor már a zavargások elfajulásától tartott s ezért csendőroket kért Déváról és Petrozsényből. A csendőrök megérkezésére a tüntetők szétszóródtak és ismét tárgyalásokba kezdtek az igazgatósággal.

Ma délig a tárgyalások nem vezettek eredményre és abban az esetben, ha ma sem sikerül a megegyezés, úgy az egész bányavidék óriási katasztrófa előtt áll.

Az előtörő gázok, amelyeket a szivó készülékek közömbösítenek, könnyen felrobbanhatnak és beomlással veszélyeztetik a tárnákat.

Bucurestből érkezett jelentések szerint a lupényi hatóságok attól tartanak, hogy a mai nap folyamán súlyos összeütközések lesznek a csendőrök és a sztrájkolók között. A csendőrök parancsot kaptak, hogy a legerélyesebb eszközökkel lépjenek fel a rendbontókkal szemben és feltétlenül biztosítsák a vízvezeték

és a villanyvezeték működését. A petrosényi lapok azt állítják, hogy a sztrájkolók és a tüntetőknek kommunista jellege van. A lupényi munkások nagyobb része ugyanis a vörös internacionaléhoz tartozik és a mostani tüntetések a sárgák és a vörösök között folytak le. A Dimineata azt állítja, hogy a szociáldemokrata párt hivatalos jelentése szerint a szociáldemokratáknak semmi közük sincsen a sztrájkhoz.

A lupényi munkászavargásokról érkezett legújabb távirat szerint az Elena, Karolina és István tárna munkásai, összesen háromezer-nyolcszázán kimondották a sztrájkot. Raznoveanu vármegyei prefektus tárgyalásai nem vezettek eredményre, ezért katonai segítséget kért Déváról. A sztrájkolók behatoltak a villamosüzembe s megakadályozták annak működését. Az a veszély fenyeget, hogy a bányákat víz önti el és a felgyülemlett mérges gázok felrobbannak. A prefektus később a nagyszabású 18-ik divíziótól kért segítséget, mert a rendelkezésre álló karhatalom elégtelennek bizonyult a zavargások elfojtására.

Közben a dévai főügyész felszólította a munkásokat, hogy távozzanak el az üzemből és amikor ezek megtagadták az engedelmességet, sortűzet vezényelt, amelynek rettenetes hatása volt. A sortűz után 16 halott és sok sebesült maradt a földön.

Szlovák forradalmárok a cseh bíróság előtt.

Ki akarták kiáltani az önálló Szlovákiát. — A kudarc nem rettent vissza őket. — A bíróság 15—20 havi súlyos börtönrre ítélte 12 líptől parasztot.

(Prága, augusztus 6.) A rózsahegy-i törvényszék ma tizenkét líptómegyei paraszt és iparos lázítási bűnpörét tárgyalta, akiknek pöre a Szlovák pozsonyi lap szerint lélektani szempontból is igen érdekes. Arról van szó, hogy az összeesküvők ez év március második hetére államellenes puccsot terveztek. Tervük szerint le akarták fegyverezni a környékbeli csendőrséget, hogy ezután a történelmi határokon túlra kergessék ki a cseheket és az egész környék fellázítása után kikiáltásuk az önálló Szlovákia függetlenségét. A terv kiderült és mindnyájan a vádlottak padjára kerültek.

A Szlovák szerint igen aggasztó tünet, hogy a békés természetű tátraalji nép már más kivezető

Ez a hír azonban megerősítésre szorul. A vulcani, petrosényi, lónyai és petrilai bányák munkásai nem csatlakoztak a sztrájkolókhöz.

Amikor a lupényi zavargásoknak híre megérkezett Aradra, telefonon felhívtuk a dévai ügyészséget. Az ügyészségi titkár jelentkezett, aki érdeklődésünkre a következő feleletet adta:

— Miért zavarnak ilyen kérdésekkel? Nem adok semmi néven nevezendő információt — mondotta, majd lecsapta a kagylót.

Lupenivel is igyekeztünk telefonösszeköttetést kapni. A községházat kértük, amikor azonban a központ jelentkezett, tőle is érdeklődtünk, hogy mi történt?

— Bizony sok minden történt itt — válaszolta a telefonos kisasszony — de én nem mondhatok semmit, majd megadják a felvilágosításokat a községházán.

Nemsokára tényleg jelentkezett a lupényi községháza, amikor azonban érdeklődni próbáltunk, a válasz itt is rövid és elutasító volt:

— A legteljesebb a rend — mondotta a telefonba a jegyző — felvilágosítást azonban nem adhatunk.

Hiába érdeklődtünk a lupényi központnál, ott sem adtak felvilágosítást, majd minden további nélkül elvették a vonalat. A sok sikertelen próbálkozás után a petrosényi rendőrséget hívtuk fel telefonon. Az ügyeletes detektívvel beszéltünk, aki a következőket válaszolta:

— Nem tudok mondani semmit. Tessék talán később érdeklődni, a komiszár ur tudja, hogy mi történt, most pedig a komiszár ur mincsen benn a hivatalban.

Este 9 órakor ismét megkíséreltük, hogy telefonon összeköttetést szerezzünk Lupenivel, a központ azonban kijelentette,

felsőbb helyről érkezett parancs szerint Lupenivel privát telek további intézkedésig nem beszélhetnek és így a központnak nem áll módjában bennünket sem kapcsolni.

Szlovák forradalmárok a cseh bíróság előtt.

Ki akarták kiáltani az önálló Szlovákiát. — A kudarc nem rettent vissza őket. — A bíróság 15—20 havi súlyos börtönrre ítélte 12 líptől parasztot.

utat nem talál, csak ilyen fantasztikus forradalmi készülődéseket. A vidék maga, ahol a vádlottak élnek, nem autonom tót-néppárti terület, hanem a centralista agrárpárt egyik erős bástyája. Ha ezen a vidéken forradalmi tervek születtek, ez nagy elkeseredésre vall és bizonyítja, hogy a nép nem lát maga körül egyebet, mint korrupciót és azt, hogy minden jelentősebb hivatali állásban csehek ülnek. A vádlottak egyébként a tárgyaláson kijelentették, hogy a

kudarc nem rettent vissza őket és mennek tovább a megkezdett úton.

A vádlottakat a törvényszék kettő kivételével 12—15 havi súlyos börtönrre ítélte.

Európa valutái egyesüljenek!

Két hónapig fog tartani a hágai konferencia. — Nehézségek az elnöki tisztség betöltése körül. — Briand és Owen pénzügyi párbajra készülnek. — Egységes európai valutát tervez a Young-egyezmény alapján felállítandó nemzetközi bank.

Há g á b ó l jelentik: A nemzetközi reparációs konferencia elnöki tisztsége Jasper belga miniszterelnököt illetné meg, aki a legidősebb a miniszterelnökök között. Jasper azonban Briand javára lemondott, Briand viszont nem fogadta el a megbízást, azzal az indokolással, hogy az elnöknek semlegesnek kell lennie. Miután az elnöki állás betöltése körül nehézségek vannak, úgy döntöttek, hogy a genfi határozatokat aláíró hatalmak képviselői felváltva fogják az elnöki tisztséget betölteni.

A reparációs konferencia legalább két hónapig tart.

Gyomorrontás, gyomorégés, fejfájás,

rendetlen székelés esetén ne használjunk mást mint dr. FÖLDES-téle SOLVO hasbajtó pirulát. A legjobb vértisztító és epehajtó szer. — Kapható dr. Földes gyógyszerárában.

A főbizottságok augusztus 25-én Genfben utaznak, majd újból visszatérnek Hágába.

A reparációs tárgyalások főjellelvonása Briand és Owen pénzügyi párbaja lesz.

A francia lapok szerint az angol delegáció magatartása bizonytalannak látszik. Ha az angol munkáskormány meghiusítja a Young-tervezet végrehajtását, súlyos hibát követ el, amelyet Amerika és Európa demokráciája sohasem fog neki megbocsájtani.

A Young-tervezet alapján felállítandó clearing-bank egységes európai valutát tervez, hogy megvívassa Európa harcát a dollárral szemben. A jelszó: Európa valutái egyesüljenek. Főleg abban az esetben, ha Hoover megvalósítja a védvám-törvényét, válik időszerűvé a bank felállítása, mert a védvám-törvény lehetetlenné fogja tenni, hogy európai államok árukban röjgék le tartozásukat.

Görög katolikus biserosi székhely lesz Bucuresti.

Felállítják Romániában az első görög katolikus kardinális hivatalt. — A görög katolikusok elfogadják a római egyház nyelvét, a latint.

Bucurestiből jelentik: Már hosszabb idő óta folytak tárgyalások a görög katolikus egyház és Róma egyházi vezetői között a görög katolikus biserosi hivatal felállítására tárgyában. Számos vád hangzott el a görög katolikus egyház részéről, amely kijelentette, hogy a római katolikus egyház nem veszi kellő figyelembe a görög katolikusok érdekeit.

Most az érvevontakozó viták végét érne, mert a tárgyalások olyan előrehaladott stá-

dumban vannak, hogy hamarosan felállítják Bucurestiben a görög katolikus biserosi székhelyt, impozáns templomot és szemináriumot építenek, ahol nemcsak Romániából, hanem minden országból tanulhatnak a görög katolikus ifjak. Az építkezéseket Róma finanszírozza. Szó van arról is, hogy a görög katolikusok elfogadják a római katolikus egyházi nyelvét, a latint.

Japán kevesli a hadihajó-kvótát.

Legalább annyi cirkálót akar, amennyi Amerikának és Angliának van.

Londonból jelentik: A Reuter-iroda jelentései Tokióból: Ismeretes, hogy a segédcirkálók létszámának kvótáját a tengeri nagyhatalmak között a következőképp osztották fel. Anglia 10, Egyesült-Államok 10, Japán 7.

A japán kormány ma minisztertanácson tárgyalta ezt az ügyet és megállapította, hogy Japán számára ez a hajóegységszám nem kielégítő. Japán tehát kénytelen volna

további tízezer tonnás cirkálót építeni, ha csak úgy Nagybritánia, mint az Unió nem volna hajlandó arra, hogy mostani cirkáló létszámát csökkentse. Japán ugyan amellet van, hogy tartsák fenn a nagy csatahajók mostani létszámát, azonban kész arra is hogy hozzájáruljon a hajók korhatárának emeléséhez és a nagy csatahajók megengedhető legnagyobb tonnatartalmának csökkentéséhez.

Rosszul megy a potyautasoknak...

Már az oceánrepülőgépen sem érdemes potyánni. — Csendben, feltűnés nélkül érkezett vissza Newyorkba a „Sárga Madár“ potyautasa.

Csak az apja várta a hajónál Schreiber Arturt.

Newyorkból jelentik: Schreiber Artur, a „Sárga Madár“ potyautasa, akinek nevétől egy héten át az egész világ hangos volt, visszaérkezett Amerikába. Csendben, feltűnés nélkül érkezett meg. A hajónál csak az apja várta. Az utasok, a várakozók, alig vettek tudomást róla, csak az újságírók érdeklődtek. És kedvetlenül, a szigorú kritikák sulya alatt Schreiber még az újságírókat is kerülte. Szomorú, valóban sajnálatraméltó látvány volt ez a jóarcú fiú, aki nagy jövőről, a világ hődeléről álmódva indult utnak és ilyen csendesen, ilyen megverten érkezett vissza.

Ahogy az újságírók körülveszték, menekülni akar, de hát ez sokkal nagyobb személyiségeknek sem sikerül.

— Igazán nincs semmi mondanivalóm — feleli a kérdésekre — csak az anyámat szeretném márt látni. Önök meg fogják érteni a helyzetemet. Amit én tettem, azt soha senki még nem tette meg — ébén egy kis büszkeség cseng — és nem tudom, mihez tartsam magam. Tudom, hogy nem vagyok hős és nem is akarok hős lenni és az sem igaz, hogy én Lindbergh dicsőségére vágytam. Most már ugvis vége az egésznek és — szeretnék haza menni.

Mikor a rádió világra repítette a hírt Schreiberéről, sokan azt állították, hogy Schreiber a „publicity“ a reklám kedvéért maguk a pilóták rejtették el a repülőgépen. A newyorki újságírói kar ma is megesküszik arra, hogy a Zeppelin potyautasát a Hearst-lapok emberei rejtették el a léghajón, hogy ezzel a Hearstéknak kizárólagos joggal eladott hírek érdekességét és értékét növeljék. Hát Schreiber is megkérdezik:

— Ön tényleg potyautas volt, vagy tudták a pilóták, hogy velük megy?

Schreiber zavarba jön, nagyot nyel és tiltakozik:

— Ő nem kérem. Senki sem tudta.

Kezébe adnak egy csomó újságcikket.

— Az egyikben az áll — mondja a kegyetlen cikkgyűjtő — hogy Ön nem ünneplést, de huszonöt botot érdemelne. A másik „Amerika szégyenének“ nevezi magát. Mit szólnak ezekhez?

Schreiber kihosan mosolyog. Lenéz a földre, a cipője orrával kaparja a makulátlan tisztára surolt fedélzetet, aztán habozva mondja:

— Lehet, hogy igazuk van... De én igazán nem akartam semmi rosszat...

— Ujra megtenné, amit tett?

— Nem tudom... Azt hiszen, nem.

— Megbánta?

Nagyon halkán mondja Schreiber:

— Nem tudom... azt hiszem... Kérem, nekem igazán nincs semmi mondanivalóm.

De már jön a papa, alacsony, pápaszemű, nagyon ideges emberke, aki azonnal védelmébe veszi fiát és panaszkodik, hogy csak hosszasan utánjárás után engedték híres fia elé jönni. A papa nagyon büszke a fiára. Artur csak harmadosztályú jegyet tudott venni Cherbourghban, de az apja szikratáviró útján küldött pénzt, hogy elsőosztályú kabinba kerülhessen.

— Hogy van a mama? — kérdezi Artur és szégyenkezve hozzáteszi — sajnálom, hogy annyi bánatot okoztam nektek.

Karongyva sietnek le a hajóról. A nép nem veszt tudomást róluk és ahogy beleolvadnak a tömegbe, Schreiber Artur már újra egy szürke ismeretlen, már vissza is tért a hétköznapi eseménytelen egymásutánjához, ahonnan pedig a „Sárga Madár“-on akart vágyai ismeretlen országába, a messzi élet felé kiszállani.

Egy örült mérnök leányt szöktetett a szanatóriumból

Az ideggyógyintézet igazgatójának huga megszökött egy kezelés alatt álló magyar mérnökkel. — A bécsi és pesti rendőrség keresi a furcsa párt.

Bécsből jelentik: Szenzációs leányszöktetés történt a Bécs mellett levő Rekawinkel egyik előkelő ideggyógyintézetében. Sávozdi Gyula 26 éves magyar mérnököt itt ápolták. A mérnök az idők folyamán meleg barátságot kötött az ideggyógyintézet igazgatójának, dr. Weiss Zsigmondnak Milch Gertrud nevű unokahugával és a barátság fejleménye az lett, hogy mára mindketten eltűntek az intézetből.

A leány levelet hagyott hátra nagy-

40 lejes kölcsönkönyvtár bérlet KERPEL-nél.

Irodalom és művészet

* Dancs Ica sikere Kolozsváron. Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy Dancs Ica, az aradi színtársulat volt tagját szerződötési célból vendégszereplésre hívták meg Kolozsvárra. A fiatal kis színésző bemutatkozása a Miss Amerikában szép sikerrel járt, amennyiben a közönség szívesen tapsolt neki és a kolozsvári lapkritika elismerőleg nyilatkozik fellépéséről. Az egyik lap a következőket írja: „A Miss Amerika szombat és vasárnap esti előadásain tehetséges, új szubrett mutatkozott be a kolozsvári közönségnek Dancs Ica személyében, aki a színiskola elvégzése után alig egy esztendőig volt az aradi színtársulat tagja és ez alatt a rövid idő alatt oly otthonosságra tett szert a színpadon, hogy bizvást kiállja a versenyt rutin tekintetében sok, nagyobb gyakorlattal rendelkező erdélyi magyar szubrettel. Emellett rendelkezik mindazokkal az adottságokkal, amelyek egy jó szubrett kifejlődésének nélkülözhetetlen kellékei és előfeltételei. Rokonszenves külső, megnyerő megjelenés, mozgékony, táncstudás, kirobbanó temperamentum, kellemes ének- és beszédhang: ezek az ő színészői rátermettségének összetevői és ezek a sajátságok mind kitűnően érvényesültek a Miss Amerikában, ahol a fürge és szemtelen kis riporter szerepét nagyon kedvesen és sok tapsot aratva alakította. Bizonyos, hogy nyerne vele a Magyar Színház, ha ezt az egészen fiatal, tehetséges és ambiciózus színészőt leszerződötté Kolozsvárra Janovics direktor.“

* Csütörtökön bucsuzik Jávor Alfréd a Nagytakarítás című pompás vígjátékban és ez a bucsu is jóval felülemelkedik az átlagos bucsukon. Jávor valahogy szintén nagyon hozzáértő a közönség szeretetéhez, mert nagyon jól tudja azt, hogy Jávor mindig a legnagyobb ambícióval veszi a szerepét és egy-egy alakítását studiumszerűen kidolgozza. A Nagytakarítás csupa szellem, minden jelenete kacagást, Mészáros Béla is fellép benne, kívülök Kertész Manci és Fekete Irén játszanak főszerepeket.

* Szombaton L. Kiss Mariska és Gyözö Alfréd, a nevetetés nagy mesterrel tartják bucsuestijüket az aradi színházban. Három óras szüntelen kacagást jelent a bucsuestjük is. Nagyszerű, kacagató egyfelvonásos vígjátékok szerepelnek műsoron, köztük ilyenek, mint Forog, vagy nem forog, Sakk-matt, Boczkóné leánynezőben, Katicabogár, csupa vígjátéki remekmű, amelyben a közönség kedvencei alaposan próbára teszik majd a közönség nevetőizmaikat. Ezen a bucsun mindenkinek kötelessége ott lenni, aki nem ellensége önmagának.

Streeruwitz osztrák kancellár Pilsenben találkozott Benessel.

Pilsenből jelentik: Streeruwitz osztrák kancellár aki a Pilsen mellett Miesben meglátogatta ottlévő fivérét, ma Pilsenbe érkezett, ahol Benes csehszlovák külügyminiszterrel találkozott. Benes ebédre hívta meg a kancellárt, akivel csak most ismerkedett meg. Az ebédén a szabadságon levő Krofta követ és Mirek prágai osztrák követ is megjelent. A találkozás a két államférfiú ama kívánságára történt, hogy egymást személyesen is ismerjék.

Augusztus 1-én

új előfizetést nyitottunk

az „Aradi Közlöny“-re

Kérjük azokat az előfizetőket, akiknek előfizetése lejárt, vagy hátralékban vannak, hogy sürgősen ujjtsák meg előfizetésüket, illetve egyenlítsék ki tartozásukat, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

bátyjának, akinek azt írja, hogy az intézetet, mint a mérnök felesége hagyja el. Az orvosok megállapítása szerint

a mérnök betegsége oly nagyfokú, hogy feltétlenül szükséges a zárt intézetben való kezelése.

miután közveszélyesnek kell Sávozdot tartani. Ezért az intézet jelentést tett a rendőrségnek, amely viszont a budapesti főkapitányságot értesítette, miután az a gyanu, hogy a fiatal pár Magyarországra menekült.

Megsemmisítették Beles Jenő dr. közjegyzői kinevezését.

Az igazságügyminiszteriumban nyert értesüléseink szerint formal hibák történtek a kinevezés körül. A kormány revízió alá vette a közjegyzői kinevezéseket. — Általános meglepetést keltett Aradon a váratlan miniszteri rendelet.

(Arad, augusztus 6.) Városszerte nagy feltűnést keltett az igazságügyminiszterium rendelete, amellyel megsemmisítette dr. Beles Jenő aradi közjegyzői kinevezését. Az igazságügyminiszteri rendelet ma reggel érkezett meg az aradi törvényszékhez, ahol az elnöki ügyosztály tudomásul vétel céljából megküldte az egyes ügyosztályoknak, majd a törvényszék végrehajtási osztályán a hirdetmények tábláján kiüggesztették a rendeletet, amely magyar fordításban a következőképen hangzik:

No. 73.442—1929.

Ezennel megsemmisítjük dr. Beles Jenő aradi közjegyzői kinevezését, mely 1922-ben kelt 15.795. szám alatt.

Bucuresti, 1929 augusztus 3.

A miniszter helyett: Dr. Ispasiu vezérigazgató.

Az elnöki osztály vezetője: Dr. Tacu.

A rendelet, amelyik semmi néven nevezendő indokolást nem tartalmaz, természetesen nagy feltűnést keltett a törvényszéken és futótűzként terjedt el a városban. Telefonon azonnal utasítottuk bucaresti-i munkatársunkat, hogy érdeklődjön az igazságügyminiszterium illetékes ügyosztályán a kinevezés megsemmisítésének körülményei felől. Bucuresti munkatársunk az igazságügyminiszteriumban nyert információi alapján a következőket jelenti:

— Dr. Beles Jenő aradi közjegyzői kinevezése — mondották a miniszteriumban — nem volt szabályszerű. A közjegyzői kinevezésekről rendelkező törvény előírja, hogy a kinevezés előtt pályázatot kell kiírni és annak megtörténte után a pá-

lyázók közül hármat választanak ki, akiket felterjesztenek az igazságügyminiszteriumba és az igazságügyminiszter választja ki közülük a kinevezendőt.

Ebben az esetben ez nem történt meg. Nem volt pályázat kiírva, hanem az igazságügyminiszter a szabályos formák betartása nélkül nevezte ki dr. Belest.

Hét esztendőn keresztül sem a liberálisok, sem pedig az ayerescánusok nem kutatták a kinevezés körülményeit, most azonban a nemzeti-paraszt-párti kormány elrendelte ezeknek a kinevezéseknek a felülvizsgálatát és az igazságügyminiszterium a revízió során megállapította a szabálytalanságot és ennek következtében megsemmisítette a kinevezést.

Felkerestük dr. Deutsch Izstót, dr. Beles Jenő közjegyző helyettesét, aki kijelentette, hogy a legnagyobb meglepetéssel vette a hírt és sejtelmé sincsen arról, hogy mi lehet az oka annak, hogy a miniszter megsemmisítette dr. Beles kinevezését. Valószínűnek tartja, hogy tévedés történt, mert a miniszter hét évvel ezelőtt törvényes uton, szabályszerűen nevezte ki dr. Beles Jenőt közjegyzővé. Azonkívül az Iroda ellen soha semmiféle panasz nem merült fel, tehát el sem képzelhető, hogy más oka lehetett a miniszteri intézkedésnek, mint egy sajnálatos tévedés.

A dr. Beles Jenő közjegyzői kinevezését megszüntető miniszteri rendelkezés általános meglepetést és sajnálkozást váltott ki Aradon, mert dr. Beles Jenő működése mindig a közérdeket szolgálta és ügyfeleivel szemben tanúsított megértése és jóindulata a legmélyebb rokonszenvet váltotta ki iránta.

Halálos szerencsétlenség érte Probst Lajost.

Az Aradról elszármazott makói bankigazgató tragédiája. — Aradon élő hozzátartozói egy sükszavu táviratban értesültek a katasztrófáról. — Öngyilkosság, vagy baleset?

(Arad, augusztus 6.) Ma reggel távirat érkezett Makóról Probst Böske, a Bánáti Bankkegyesület tisztviselőjének, amely megdöbbentő hírt közölt. A távirat a következő volt:

„Lajos szerencsétlenség következtében meghalt. Gizi“.

Percek alatt terjedt el a híre a városban, hogy Probst Lajos, a Belvárosi Takarékpénztár makói fiókjának igazgatója öngyilkos lett. Probst Lajos fia Probst Mihály aradi építésznek és téglagyárosnak és nagyon sokan ismerték Aradon. Felkerestük a mélyen sujtott apát, aki elmondotta, hogy menyétől érkezett a megrendítő távirat és nem is sejtte, hogy honnan vették azt a hírt, hogy fia öngyilkosságot követett el. Probst Lajos a legjobb anyagi körülmények között élt, egészséges volt és semmi oka nem lehetett arra, hogy véget vessen életének. A legboldogabb családi életet élte és jól jövedelmező állásán kívül ingatlanokkal is rendelkezett. Éppen ezért nem is hiszi, hogy öngyilkosság történt, inkább véletlen szerencsétlenségre gondol. Probst Böske nyomban vonatra ült és elutazott Makóra.

A tragikus körülmények között elhunyt bankigazgató Aradon végezte a kereskedelmi iskolát. Szébenben tett eleget katonai kötelezettségének, ezután Makóra került, ahol a Csanádi Takarékpénztárnál mint gyakornok helyezkedett el. Tizenkilenc évig volt a bank kötelekében, ahol főtisztviselőként működött. Legutóbb a Belvárosi Takarékpénztár vezető-igazgatója volt, ahol mint kiváló pénzügyi szakembert ismerték. Az elhunyt bankigazgatót feleségén kívül három gyermeke gyászolja, Makóról érkezett újabb jelentés szerint Probst Lajos vadászfegyverrel lötte

magát agyon. Eddig még nem lehetett megállapítani, hogy szerencsétlenség, vagy öngyilkosság történt-e. A bankigazgató tragédiájának kiderítésére megindult a vizsgálat.

Az angol király szocialista parlamentereje.

A volt közrendőr, mint udvari alkamrás. — A király kamarásainak legalább egy méter 80 cm. magasaknak kell lenniök.

(London, augusztus 6.) Az angol kormányban kilenc olyan tag van, akik a király személye körül ténykednek. Ezek között szerepel Jack Hayes, akit Mac Donald az udvar helyettes kamarásának nevezett ki. Hayes, mielőtt megkezdte volna politikai pályafutását, Londonban volt közrendőr. Az udvari helyettes kamarásnak a legfontosabb feladata, hogy a király üzeneteit elvigye a parlamentbe. Ilyen alkalmakkor pazar egyenruhába öltözik. A parlamentbe kürtösök kísérik, akik hangos kürtöléssel jelzik, hogy a parlament készüljön a király küldöttjének ünnepies fogadtatására. Amikor a helyettes kamarás megérkezik a parlamentbe, az ülésterem közepén megáll és hangosan kiáltja: „Üzent a király, uraim, s üzenetét sajátkezűleg írta alá“. Ezután az alsóház elnökéhez megy, felolvassa a király üzenetét. Addig, ameddig idáig jut s akkor is, amikor kijegy a teremből, meghatározott helyeken meg kell hajtania magát, úgy az elnök, mint a képviselők előtt.

Megszólalnak a béli elnémetult harangok.

Ujjáalakult a béli református egyházközség.

Béli tudósítónk jelentik: Vasárnap délelőtt nevezetes esemény színhelye volt Béli. Kassay Béla, a nagyszalontai egyházmegye esperese, a béli reformátusok régi óhaját teljesítette, ünnepi keretek között újból megalakította az 1747-ben megszünt béli református egyházközséget. Az esperes előbb istentiszteletet tartott, majd megkapó beszéddel mutatott reá a keresztyéni kötelességekre. Az istentisztelet után egyházasalukuló közgyűlés volt, amelyen Major László tanár ismertette a béli egyházközség történetét.

Ezután a szokásos tiszttartó választás következett, amikor is a közgyűlés Tolnai János földbirtokos-malomtulajdonost főgondnoknak, Kovács Géza kereskedőt gondnoknak, Liebling Oszkárt egyházi jegyzőnek választotta meg. A megalakult presbitérium tagjai pedig Futtaki Sámuel, Kádár Kálmán, Major László, Máthé Sándor, Püspöky Károly és Szilágyi József lettek.

Déltán Liszkay Kálmán borosjenői lelkész tartott felemelő ünnepi beszédet, ezt presbitéri gyűlés követte. A gyűlésen elhatározták a templom felépítését és megszavazták a költségeloirányzatot. A munkálatok még ez év folyamán megkezdődnek. A béli református egyházközség megszervezésében nagy része van Major László tanárnak, ki lankadatlan vasenergiával munkálkodott, hogy az egyházközség létrejöjjön.

Lezuhant egy világrekorder pilóta.

Bonnes francia repülő próbarepülés közben lezuhant és szörnyethalt.

Bordeauxból jelentik: Bonnes francia repülő, aki nemrég a sebességi világrekordot állította fel, ma halálos baleset érte. A repülő a Bordeaux mellett heurtemi repülőteren próbarepülésre indult. Amint gépével a repülőter felett keringet, ismeretlen okból lezuhant és halálraüződött.

APOLLO

MA, SZERDAN 5, 7 1/2, 14-kor

URANIA

A FHER APÁCA testvér
filmje
EGY APÁCA VALLOMÁSA

Megható tárgy, gyönyörű kiállítású regény.

Főszerepben:

ELISABET PINAJEF, HANS STÜWE

HOLNAP, CSÜTÖRTÖKÖN

NAGY PREMIER

AZ APOLLOBAN

A legdivatosabb francia író

Maurice Dekobra

legújabb megfilmesített regénye

MONTMARTRE... ÉJFÉLKOR...

(Ma előn az éjféli)

MARY AZEZREDLEANYA

gyönyörű kiállítású spanyol katonai történet.

H I R E K.

Magyarok világkongresszusa Budapesten.

Szent István napján a Bulgáriában élő magyarok is elmennek Budapestre.

Budapestről jelentik: A Szent István-nap alkalmával Budapesten megnyílik a magyarok világkongresszusa. Ma a Szent István-hét rendezőségéhez a Bulgáriában élő magyaroktól távirat érkezett, akik bejelentették, hogy lelkesen csatlakoznak a mozgalomhoz és nagyobb küldöttséggel képviseltetik magukat a kongresszuson. A bulgáriai magyarok magukkal hozzák Budapestre bolgár barátait is, akik ugyancsak tekintélyes számban jelennek meg. A bolgár nemzeti sportszövetség Bulgária válogatott futballcsapatát küldi el, amely mérkőzik a magyar bajnokcsapattal. A Bulgáriából érkező vendégek számát mintegy kétszázra teszik.

— **Időprognózis.** Az esők szűnése várható, a hőmérséklet emelkedésével.

— **A marasesti ütközet évfordulója.** Bucurestiből jelentik: A marasesti csata évfordulója alkalmából hazafias ünnepség és gyászistentisztelet volt a csata színhelyén, ahova a kormány tagjai, Economu tábornok, a vezérkar főnöke és számos magasrangú tiszt különvonaton érkezett meg.

— **A KISEBBSÉGI KÉRDÉS A NÉPSZÖVETSÉG ELŐTT.** Londonból jelentik: Augusztus 20-án kezdődik meg a Népszövetség 56-ik ülészaka. Az ügyrend egyetlen politikai pontja a román-magyar optánsper. Ezenkívül a kisebbségek védelméről lesz szó, valamint öt egészségügyi kérdést tárgyalnak le.

— **Svájcban havazik.** Bernből jelentik: Egész Svájcban nagy havazások vannak. Santis vidékén a hőmérséklet négy fokra süllyedt.

— **Antiszemita zavargások Kovnóban.** Kovnából jelentik: Nagyarányu antiszemita zavargások vannak a városban. Számos zsidót agyonverték.

— **Megnyílt a magyar-olasz telefonforgalom.** Budapestről jelentik: Augusztus elsejével Magyarország valamennyi telefonállomása és a milánói telefonközpont között megindul a telefonforgalom. Egy háromperces beszélgetés díja 10.80 pengő lesz. Ma folytatták le az első hivatalos telefonbeszélgetést, amelyen az olasz postaminiszter és báró Szalay Gábor magyar postavezérigazgató üdvözölték egymást abból az alkalomból, hogy Olaszország és Magyarország között fennálló igen meleg baráti kapcsolatok egy újabb etappeja nyílik meg a távbeszélő forgalom megkezdésével.

— **Pilsudszky marsall nem jön nyaralni Romániába.** Varsóból jelentik: Pilsudszky marsall elejtette azt a tervet, hogy egy erdélyi firdőre megy nyaralni, részben a prágai konferencia, részben az orosz-kinai konfliktus lekötő figyelmét és ezekért nem akarja elhagyni Varsót.

— **Krudy Gyula súlyosan megbetegedett.** Budapesti tudósítónk jelenti: Krudy Gyula magyar írón erőt vett évek óta tartó szívműködési zavarai és emiatt orvosai tanácsára a Liget-szanatóriumba vonult vissza, ahol a teljes nyugalomtól várják a kiváló író állapotának teljes javulását.

— **A nemzetközi repülőtúra 9-én kezdődik.** Budapestről jelentik: A nemzetközi repülőtúráversenyen 56 versenyző vesz részt. Feltűnő, hogy a versenyzők felerésze német. A belgrádi startolók 9-én reggel indulnak és Bucuresti—Turnu-severin—Budapest—Bécs irányában mernek és 10-án délben érkeznek meg.

A misztikus Stinnes-pör kulisszatitkai.

Az utolsó „siber-ügy“. — Bűnös volt-e a fiatal Stinnes? — Aki félmillió márkát „dobott ki az ablakon“.

Berlinből jelentik: A világ meglehetősen értetlenül áll szemben a Stinnes-pör meglepő befejezésével: hetekig tartó izgalmas és botrányos tárgyalás után a vádlottak egész társaságát elítélték, de a társaság fejt, Stinnest, aki az egész gyanus pénzügyi manővert finanszírozta, még hozzá olyan tekintélyes összeggel, mint félmillió arnymárka, őt mégis fölmentették.

Maga a pör valósággal misztikus. Vén törvényszéki rókák mondják, hogy még a hihetetlenül kuszált Barbat-pörben is inkább kiismerhette magát az ember, az egyik védő pedig, Németország legkomolyabb és legegyszerűbb ügyvédje egyenesen arra a kijelentésre ragadtatta magát, hogy:

— Az ebben a pörben lefolytatott vizsgálat komiszabb volt még a középkori inkvizíciónál is.

A vád, amit Stinnesék ellen emeltek, a következő volt:

„Uj“ hadikölcsönkötvényeket vásároltak össze, hogy azokat mint régi hadikölcsönjegyzéseket szerepeltessék és hogy így a német birodalmat többmillió márkával megkárosítsák.

Ezzel szemben a védők maguk sem tagadták, hogy a vádlottak valóban alakítottak ilyen konzorciumot és bele is fogtak a vállalkozásba. De tagadták, hogy ez a kísérletük a törvénybe ütközik. A főügyész azon az állásponton volt, hogy Stinnes ezt a vállalkozást félmillió arnymárkával finanszírozta, ez pedig arra vall, hogy ezen a réven valamilyen előnyhöz akart jutni.

Komoly kereskedő — ugymond a fő-

— **A szovjetmunkások ipari kölcsönt jegyeznek.** Londonból jelentik: A Times rigai jelentés szerint közli, hogy a szovjet elhatározta, hogy a munkások béréből levonnak az ipari kölcsön létesítésére. Ilyenfórmán 362 és fél millió rubelt jegyeznek a munkások az ipari kölcsönre.

— **Ujabb Shaw-anekdóták.** Egy könyvkiadó, aki meglátta az uccán a gondolataiban elmélyedt Shawt, ezekkel a szavakkal tört rá az íróra:

- Egy dollárt adok a gondolatáért, mester!
- Nem ér annyit — felelte Shaw.
- Hogy-hogy? A mester azelőtt nem volt ilyen szerény. Ugyan mire gondolt?
- Önre — felelte epésen az író.

Shaw meghívták egy családhoz. A házikisasszony az író tiszteletére eljászott egy darabot a zongrán, majd ezzel fordult az íróhoz:

- Hallottam, hogy Ön szereti a muzsikát.
- Ugy van — felelte Shaw — de ez nem tesz semmit, csak játszik nyugodtan tovább.

Egyszer egy fiatal diák kereste fel Shawt és elmondta neki, hogy orvosnak készült, de feladta tervét és író akar lenni, mert úgy véli, hogy ezzel többet tud használni az emberiségnek.

- Ha ez a cél vezet, vélekedett Shaw, — akkor nem szükséges íróvá lennie.
- Hogy értem? — kíváncsiskodott a diák.
- Mert maga, barátom — felelte Shaw, — máris sokat használt az emberiségnek, amikor abbahagyta orvosi tanulmányait.

— **Borzalmas katasztrófa egy japán szénbányában.** Tokióból jelentik: A gacsinei szénbányában borzalmas robbanás történt, amelynek 75 munkás esett áldozatul és rengetegen megsebesültek. Az áldozatoknak felszínre kerülésénél szivtépő jelenetek játszódtak le.

ügyész — nem dob ki félmillió márkát az ablakon. Minthogy pedig, amennyiben a konzorcium a törvényhez akarta volna tartani magát, ebből haszon nem származhatott volna, kétségtelen, hogy tisztességtelen uton akart haszonhoz jutni.

Az ezen való vita, a mellette és ellene szóló érvek összecsapása, hosszú hetekig tartott. A bíróság azonban végül is kimondotta, hogy nem sikerült bizonyítékot találni arra, hogy Stinnes a maga személynél, amikor a vállalkozást finanszírozta, belettközött volna a törvénybe. Annál inkább bebizonyosodott azonban ez a konzorcium többi tagjáról.

Ami a vádlottak szereplését illeti, meg kell állapítani, hogy a fiatal Stinnes csodálatos nyugalommal védekezett, úgy, hogy fölényét sokan már egyenesen arroganciának látták. — Egyetlenegy patetikus szó nem hagyta el ajkát s látszott rajta, hogy tudatában vannak, hogy őt ebben az ügyben nem érheti „baleset“. S amilyen kiismerhetetlen az egész ügy, olyan kiismerhetetlennek bizonyult e hosszú hetekig tartó tárgyalás alatt Stinnesnek magának a személye is. Sem szimpátiát, sem antipátiát nem váltott ki. Annál ellenszenvesebbek voltak azonban a társai. Valamennyien visszaidéztek a terembe az inflációs időnek zavarosban halászó lovagjait, akik mindig készen állanak arra, hogy a törvény résein át jó üzleteket kössenek.

A berliniek pedig azzal a jóleső érzéssel térnek napirendre a sokáig nagy izgalmakat okozó s botrányzámba menő Stinnes-pör fölé, hogy annyi piszkos inflációs botrány után végre „az utolsó siber-ügy“ is lezáródott.

— **Halálozás.** Özvegy Künstler Gyuláné aradi uriaszony ma meghalt 62 éves korában. Az elhunyt uriaszonyt augusztus 8-án, csütörtökön délelőtt 10 órakor temetik el az izraelita temető halottas házából. Az elhunytban dr. Szalai Vilmosné és Künstler Andor, az aradi Künstler-vizumiroda tulajdonosa édesanyjukat gyászolják. Az idős uriaszony elhunyt általános részvételt kért a városszerte.

Kaufman Péter volt városi motorvezető elhunyt, temetése folyó hó 8-án délután 6 órakor lesz a felsőtemető halottasházából.

— **A lugosi Muschong-téglagyár munkásai sztrájkolnak.** A lugosi Muschong-féle téglagyár munkásai bérmozgalmat indítottak, amely azonban sehogysem tud elintéződni. Hanes temesvári munkafelügyelő szombaton ismét megjelent Lugoson, hogy a munkásság és az igazgatóság között a tárgyalásokat közvetítse. A munkásság képviselőjében Pirovsky Károly szakszervezeti titkár jelent meg. A gyár igazgatósága kijelentette, hogy Pirovskyval nem hajlandó tárgyalni. A munkásság erre beszüntette a munkát és sztrájkba lépett.

— **Befejeződtek a tárgyalások a város és Szendrey között.** Ma délután Aradváros szinügyi bizottság újból foglalkozott a Szendrey Mihály szinigazgatóval kötendő jövő évi szerződéssel. A mai napra a szerződésnek már csak néhány pontja maradt hátra, amelyet a bizottság csakhamar le is tárgyalt és ilyképp a város és Szendrey között a szerződési tárgyalások befejeződtek. A bizottság most is a legnagyobb jóindulattal kezelte a szerződés ügyét és a szinigazgatóóra nézve nehezebb pontokat nyomban módosította is. A közeljövőben meg fog történni a szerződés ügyének végső aktusa, az aláírás.

Tel. 70 Erzsébet slágermozgó Tel. 70

Ma d. u. 8, 2 és 10-kor a diadalmas sikerű

„Ne kívánd felebarátod feleségét“

X-ik parancsolat (Untersee)

Főszerepben: Jack Holt.

10, 15, 20 és 25 lejes helyárakkal.

Marosparti mozgó.

Ma este 10-kor Premier!

Jackie Coogan és
Lars Hansonal

„Vaszályban a tengerész“

Olcsó helyárak.

AZ
ORZSÁG

A szezon legjobb legnagyobb, legizgalmasabb orosz-tárgya filmje.

Jön! AZ APOLLOBA Jön!

— Egyre nagyobb méreteket ölt a moreni-i tüzvész. Bucurestiből jelentik: A moreni-i tüzvész egyre nagyobb méreteket ölt, de a lángoszlop magassága már csökkent, mert a gázok az alaguton keresztül tódulnak ki. A szonda állandóan morajlik és egy teljes sebességgel robogó gyorsvonat zakatolásához hasonló hang hallatszik a szonda mélyéről. Miután a tűz továbbterjedésének veszélye fenyeget, hatalmas szivattyukat helyeztek készenlétbe és minden intézkedést megtettek a petroleumtartányok megmentésére. A helyzet mindenesetre nagyon súlyos, ezért a szakértők ma újabb értekezletet tartottak.

— Paupera Ferenc lemondott tőzsdetanácsosi tisztségéről. Budapesti tudósítónk jelenti: A Földhitelintézet részvényeirta tőzsdejegyzésről törölték. Paupera Ferenc, az intézet volt vezérigazgatója lemondott tőzsdetanácsosi tisztségéről, amit a tőzsdetanács tudomásul vett.

— Elgázolt a vonat egy miskolci urileányt. Miskolcra jelenti: A Sátorajauhely felől érkező vegyesvonat elgázolta Lippay Jolán miskolci urileányt, akít életveszélyes sérülése szállítottak a miskolci kórházba.

— Newyorkban hűvösre fordult az idő. Newyorkból jelentik: A hőmérséklet Newyorkban 56 fok Fahrenheitre süllyedt, ami 13 fok Celsiusnak felel meg. Évek hosszú sora óta nem volt ebben az időben hasonlóan alacsony a hőmérséklet az Egyesült-Államokban.

— A karlsruhi sakkverseny mai állása. Karlsbadból jelentik: Ma lezajlott a nemzetközi sakkverseny hatodik fordulója, amelyen Capablanca 26 lépés után Yatesse szemben megszerezte első győzelmét, Niemzovics 29 húzás után Mensik kisasszonnyal szemben győzött. Colle 28 lépés után Maróczy felett, Canal 25 lépés után Mattison felett győzött. A sakkverseny mai állása tehát a következő: Spielmann 5 és fél, Rubinstein 3 és fél, egy függőben, Canal, Capablanca, Joner, Niemzovics 3 és fél, Grünfeld, Widmar 3, egy függőben, Bogoljubov, Becker, Mattison, Yates, Samis 2 és fél, egy függőben, Golt, Tartakower 2 és fél, Maróczy 2, egy függőben, Marshall 2, Treybal 1 és fél, kettő függőben, Colle 1 és fél, egy függőben, Thomas 1 és fél, Mensik kisasszony 1.

— Visszakiváncozott a fegyházba. Newyorkból jelentik: Az itteni fegyházból egy tíz évi fegyházra ítélt fegyenc még a múlt hó 22-én megszökött. A fegyenc már hét esztendő telt ki és úgy látszik visszakiváncozott a fegyházba, mert bár sehol sem találták, néhány nappal ezelőtt táviratot intézett a fegyház igazgatóságához ezzel a szöveggel: Visszajövök. Tényleg tegnap jelentkezett és ismét megkezdte hátralevő büntetése kitöltését.

— Árverés az aradi vámnál. Az aradi vámhivatal közli, hogy folyó évi augusztus 9-én reggel 9 órakor nyilvános árverésen a következő visszamaradott árukat adja el: 1. egy 18.5 kgr.-os csomag gyapottal szövött selymet; 2. két csomagban 60 kgr. yaskörfürészt és gépképeket; 3. egy 108 kgr.-os láda gyapot-selyemkendőt; 4. egy 10.5 kgr.-os bál gyapjuszövetet; 5. egy 223 kgr.-os láda nyomtatott gyapotszövetet és 6. egy használt nádkosarat.

LEGUJABB.

Nem kommunista agitáció okozta a lupényi vérfürdőt.

A kormány vizsgálatot indít, szükség volt-e drasztikus eszközökre. Még más áldozatok is vannak a bánya mélyén.

(Az Aradi Közlöny Bucuresti-tudósítójának éjszakai telefonjelentése.) Ma este fél kilenc órakor tanácskozással volt a belügyminisztériumban, amelyen Joanitescu államtitkár, a hadügyminisztérium, valamint a csendőrpáncsnokság egy-egy delegátusa vett részt. A bizottság letárgyalta a lupényi eseményeket és a következő konkluzióra jutott:

A lupényi eseményeknél egy bizonyos, még pedig az, hogy nem kommunista agitáció következtében keletkeztek.

Azt sem lehet azonban mondani, hogy tisztán bérharc, miután az eseményeknek a politikai háttere valószínű. A vizsgálat, amely holnap reggel indul meg, valószínűleg súlyos adatokat fog egyes politikai agitátorok munkájára nézve eredményezni.

A lupényi bányatársaság tain szintén olyan magatartást tanúsított, amely kizárt minden megegyezési lehetőséget.

A kormány helyzete minden körülmények

Eljegyzés. Dianisie Adamovici farmacist eljegyezte Florica Suciu urleányt, Chisineu Cris. (Minden külön értesítés helyett.)

— Megbicskázott két csendőrt egy pomázi gazda. Pomázról jelentik: Kleinhof István korcsmai mulatozás közben összeveszett egy barátjával, aki véleménye szerint becsületébe gázolt. Kleinhof felizgultan ment a közeli csendőrőrsre és felhívta az ottlevő két csendőrt, hogy vegyenek jegyzőkönyvet fel becsületének megsértéséről. Amikor a csendőrpáncsnok azt válaszolta, hogy erre holnap is ráérnek, Kleinhof éktelen dühbe gurult és bicskáját elővéve, megkéselte a két csendőrt és a velük békésen kártyázó harmadik személyt. A feldühödött embert alig tudták lecsendesíteni, majd bekísérték a pestvidéki ügyészség fogházába.

— Kéjgyilkos cigánylegények. Budapesti tudósítónk jelenti: A múlt hét végén történt, hogy Moson községben halva találták Ferencz József kovácmester 5 éves kisleányát, aki az első megállapítás szerint kéjgyilkosság áldozata lett. Most más esetből elfogtak Karácson községben két cigánylegényt, akik bevallották, hogy ők követték el a kéjgyilkosságot. A csendőrség alig tudta megvédeni a cigányokat a nép dühe elől.

— Mennyi lakosa van Bécsnek? Bécsből jelentik: A statisztikai hivatal szerint a július 30-ikán lezárt népszámlálás megállapította, hogy Bécsnek 1 millió 850.139 lakosa van. Eből 996.122 nő és 854.017 a férfi.

— Huszonöt halottja van a meghosszabbított angol weekendnek. Londonból jelentik: Régi szokás szerint augusztus első hétfőjén Londonban szünetel a munka, hogy nyugodt weekendet biztosítsanak a polgároknak. Az emberek tizezrei rohanták meg a pályaudvarokat és foglalták le a különböző közlekedési eszközöket, hogy a tengerpartra jussanak. Az országutakat valóságos eltorlaszolták az autók. A meghosszabbított weekend alatt történt autóbaleseteknek 25 halottjuk és 71 sebesültjük van.

— Felhívás. Az I. kerületi rendőrség felhívja mindazokat az 1909, 1910 és 1911-ben születetteket, akik Aradon laknak és születtek, jelentkezzenek a központi rendőrség 41. számú szobájában, hogy felvegyék őket a katonai listámba. Azok, akik nem születtek Aradon, de hat hónapja itt laknak és az I. kerülethez tartoznak, szintén jelentkezzenek. Kötelesek keresztlevelet magukkal hozniok. Dezesan, I. ker. rendőrségi vezető.

között kényes, mert tegnap és ma az förtéent, ami a háboru óta nem történt meg. A kormány ezért tovább megy a vizsgálatban és annak a kiderítését is célozza, hogy nem lehetett-e volna elkerülni a drasztikus eszközöket a rend helyreállításánál. Bizonyos viszont az is, hogy nem engedhettek helyet annak az agitációnak, amely a villamos- és vízműveknél a munka beszüntetését célozza, mert ezzel súlyos helyzetbe került volna nemcsak Lupény, hanem az egész bányavidék.

Igy is attól kell tartani, hogy a bányában áldozatok vannak és hogy a bányászok újrafelvétele nehézségekbe fog ütközni.

A kormány egyben elhatározta, hogy közbenjár a bányatársaságoknál a legmesszebbmenő módon, hogy a békés megegyezést elősegítse, azt azonban nem fogja megengedni, hogy a munkások átlépjék a törvényes korlátokat. A kormány minden erejével a törvény respektálását akarja elérni.

— A II. ker. áll. adóhivatal áthelyeztetett a II. emeletről a városházával szemközti kapu földszinti 7—12. számú helyiségekbe (kapubejárat jobbra).

— Shakespeare szerelmi életéről írt mélyen járó érdekes tanulmányt Hevesi Sándor az „Uj Idők” új számába, amely közli a lap szerkesztőjének, Herczeg Ferencnek „A vöröshajú hölgy” című vidám elbeszélését, Zilahy Lajos megrázó erejű, nagyszabású regényét, Emőd Tamás versét, Krónikás ötletes cikkét, „Az új szegények” című angol regényt, Ole Stefani izgalmas detektívtrénetét, Berend Pál csevegését a magyar miniszterelnökökről, az Uj Idők receptpályázatának legújabb receptjeit, a Rejtvényrovatot, Kertészett, Gasztronómiát, Szépségápolást, s a művészi és időszerű képek gazdag sorát. Az „Uj Idők” előfizetési ára negyedévre 300 lej. Mutatványszámot bárkinek szívesen küld a kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. szám.

Ingyen vizum a Szent István-napra.

A bucuresti-i magyar követség augusztus 14—20. között ingyenvizumot ad a Budapestre utazóknak.

(Arad, augusztus 6.) A Szent István-napi nemzeti ünnep alkalmával mindazon idegenállampolgárok, akik **rendes** utlevéllel rendelkeznek s 1929. évi augusztus hó 14—20-ika közötti időben — az ünnepen való részvétel végett — Budapestre utaznak, a bucuresti-i magyar királyi követségnél (Str. Boteanu 4.) vagy a kolozsvári magy. kir. kirendeltségnél (Kolozsvár, Str. Motilor 3.) egyszeri beutazásra érvényes díjmentes vizumot nyerhetnek.

A Szent István-napi ünnepre Budapestre utazók a jelzett időben **vizum nélkül is léphetik át a határt**, de ezeknek az utólagos díjmentes vizumért augusztus 14—20-iki időszakban a magyar királyi külügyminisztérium Utazási és Utlevélosztályánál (Budapest, I. Fő-utca 2.) jelentkezniük kell.

Mulatság.

— Az aradi kereskedők áldozatkészsége lehetővé tette, hogy a nyomdászok augusztus 11-iki kerti ünnepélyén a tombolasátor gazdagon legyen felszerelve. A szépségverseny iránt felfokozott érdeklődés tapasztalható. A szórakozás nemesebb részét az Astra-gyár zenekarának látéka, valamint a Gutenberg Dalkör hangversenye nyújtja. Ezenkívül tekeverseny, rulett, világposta, szerencsekerék, amerikai árverés van hivatalva a vidám hangulatot megteremtteni. Az ujaradi Kornelt-vendéglőben tartandó kerti ünnepély délután három órakor kezdődik, melyet 9 órakor reggelig tartó tánc fejez be.

Egy novella, amellyel pénzt lehet keresni.

Plágiumpert indított Hendersted norvég író, mert tetté változtatták egy szellemes novelláját. — John Berger mesés ötlete, vagy miként lehet ingyen autóhoz jutni.

(Osló, augusztus 6.) Hendersted híres norvég író és költő panaszt nyújtott be a bíróságnál John Berger nagykereskedő ellen, akit azzal vádol, hogy elplagizálta az egyik novelláját. A plágiumot azonban a kereskedő nem azzal követte el, mintha az író elbeszélését a saját neve alatt, a saját szerzeményeként hozta volna nyilvánosságra, hanem azzal, hogy a novellát átültette a valóságba s ezzel a plágiummal pénzt akart keresni. Hozzá több pénzt, mint amennyit az író a novellájáért kapott. A történet, amelynek aligha találnók párját, a következőképen folyt le:

John Berger megjelent a norvég főváros egyik legnagyobb autóüzletében

és autót vásárolt. Kikereste a legszebb kocsit s amikor már minden oldalról megvizsgálta, csak akkor kérdezte meg az árát.

— Tizenkétezer koronába kerül — mondta a kereskedő.

Berger szó nélkül kivette zsebéből a csekkfüzetet s átadott egy csekket a kereskedőnek, amelyet tizenkétezer koronára töltött ki. Ennyiben a dolog rendben is lett volna. John Berger beült ekkor a vadonatúj kocsiba s egy félóra múlva megállt egy másik autókereskedő üzlete előtt.

— Szeretném eladni ezt a kocsit — mondotta Berger a kereskedőnek. — Csekély 4000 koronáért megkaphatja.

A kereskedő csak ránézett a gépkocsira s megállapította, hogy vadonatúj autóról van szó, amely legalább kétszeresét megéri a kívánt összegnek. A dolog tehát gyanusnak tűnt fel előtte. Azt hitte, hogy csalásról van szó, s ebben a hiedelmében annál inkább megerősödött, mert John Berger úgy beszélgetés közben „mellékesen” megjegyezte, hogy az autót alig egy félórája vásárolta. A kereskedő meg volt tehát győződve, hogy

szélhámosal van dolga, aki vagy lopott gépkocsit kínál neki vételre,

vagy olyant, amelynek az árával adós maradt.

A kereskedő néhány pillanatnyi türelmet kért és mindjárt telefonált kartársának, akitől az autó származott. Ez az előbbi kereskedő szörnyen megijedt. Nem érzett semmi kétséget aziránt, hogy a tizenkétezer koronás csekk semmit sem ér, mert vagy hamisítvány, vagy nincs fedezete. Azonnal feljelenést tett a rendőrségen. A rendőrség is gyorsan intézkedett. Azt már nem lehetett megállapítani, hogy a nagyértékű csekk rendben van-e, mert a bank, ahová a csekk szökt, már zárva volt. Várni kellett tehát másnap reggelig. Minthogy azonban minden gyanújel John Berger ellen szólt, nehogy közben keréket oldjon, a detektívek letartóztatták és bevitték a rendőrség épületébe, ahol aztán másnap reggelig az egész éjszakát el kellett töltenie.

Az érdekelt autókereskedő másnap reggel már nyitás előtt ott volt a bankban. Hamar megtudta, hogy

a csekk tökéletesen rendben van.

A bank szó nélkül kifizette az összeget. A bankban mosolyogtak az autókereskedő aggodalmán, mert Bergernek igen tekintélyes folyószámlája van a bankban és igen jó bonitású üzletembernek ismerik. Bergert még ugyanabban az órában szabadrábra helyezte a rendőrség. A rendőrség ugyancsak mentegette magát, az autókereskedő szintén. Berger pedig... nyomban bejelentette igényét tizenkétezer korona kártérítésre, pontosan akkora összegre, amekkorát az autóért fizetett. Követeli pedig a kártérítést azért, mert a rendőrség megsértette a becsületét, rontotta az ő kereskedői hírnevét és visszaszállította az ő hitelképességét. A per már javában folyik és mindeddig nagyon valószínűnek látszott, hogy Berger a követelt összegnek legalább egy részét meg fogja kapni.

A kitünő esetnek azonban csak most következett a csattanója. A minap

jelentkezett Hendersted, a norvég író és beperelte Bergert plágiumért.

Az írónak könnyű volt kimutatni, hogy

Berger egész kalandját, a csekkkel történő autót vásárlást, a rendőrség felkutatását, a kiszabadulást és a kártérítési igényt mind ő gondolta ki és írta meg egyik novellájában, amely néhány évvel ezelőtt jelent meg. Hendersted kártérítést, vagy legalább is „nyereségmegosztást” kíván Bergertől, aki az ő ötletével, illetve „találmányával” próbál pénzt szerezni. Hendersted a novelláért

csak ötven korona szerzői tiszteletdíjat

Staicu szenátor is tudott a bucuresti-i utlevélhamisításról

Miért kellett Barbu Jonescunak, az Angliában élő román milliomosnak hamis utlevél? — Szabadrábra helyezték a letartóztatott rendőrtisztet,

Bucurestiből jelentik: Jelentette az Aradi Közlöny, hogy a bucuresti-i rendőrség letartóztatott egy Dopinescu nevű rendőrtisztviselőt, aki Barbu Jonescu részére utlevelet akart szerezni. Barbu Jonescu az Angliában élő román milliomos, aki Carol extrónörökösnek egyik bizalmasa, megbizta a tisztviselőt, hogy költséget nem kímélve a legrövidebb idő alatt juttassa őt az utlevél birtokába. Dupinescu már a legutolsó formalitásoknál tartott, amikor leleplezték. Dupinescu nem tagadta, amikor Barbu Jonescunak érdekében állott utlevél birtokába jutni, amellyel az angol bíróságok előtt román állampolgári mivoltát

kapott, Berger pedig most ugyanazzal az ötlettel tizenkétezer koronát akar keresni.

Mondanunk sem kell, hogy ennek a plágiumpörnek a megindítása igen veszedelmes teti az alappernek Bergerre kedvező kimeneletét. Berger persze körömszakadtig tagadja, hogy valamikor is olvasta volna a kérdéses novellát, mert — mint mondja — egyáltalán nem szokott szépirodalmi műveket olvasni. Nem is volt szándékában, hogy a kalanddal pénzt keressen, csak a becsületét akarta reparálni.

A dolog azért mégis különös s nem éppan Bergernek látszik igazat adni.

akarta igazolni. Barbusnak, miként azt régebben megirtuk, a Károly-puccsból kifolyólag pere van egy angol újsággal. Politikai körökben a titokzatos utlevélügy nagy feltűnést keltett s újabb puccskisérlettel hozták összefüggésbe.

A bucuresti-i lapok élénken foglalkoznak ezzel az ügyel. A vizsgálat során kiderült, hogy Dopinescu rendőrtisztben kívül Staicu Titus gorji szenátor, Barbu Jonescu ügyvédje is bűnös az utlevélhamisításban. Dopinescut egyébként ma szabadrábra helyezték a hamis utlevelet pedig áttették a belügyminisztériumhoz további eljárás végett.

Kipattant a világháború legborzalmasabb szenzációja.

Az egymás ellen harcoló államok municiógyárai a háború alatt is kartellben voltak. — Német érből vártották az angol lövedékeket. — A nemzetközi munició-tröszt igazgatóságában öt német ember is volt.

Akik a háború után azt a célt tűzték ki maguknak hogy a világegés kulisszatitkait kutassák, sok érdekes dolgot hoztak már nyilvánosságra. Nem utolsók között van az a szenáció sem, amelyik most kiderítette, hogy kartellben voltak a háború alatt is az egymás ellen harcoló államok municiógyárai. Az öldöklő bombákat gyártó vállalkozások a háború előtt nemzetközileg voltak megszervezve és az a szigorú szervezet nem oszlott fel a háború folyamán sem. Hivatalos megállapítás szerint, 1914-ben minden országban a politikailag irányadó fontos állami hivatalokban a fegyverkezési töké képviselői ültek és a háború megüzenése után is.

együtt dolgoztak a nemzetközi hadiipari-tökecsoportok javára.

A háborúban a francia Schneider-Creuzot havi 300 millió frank nyereséggel, Krupp-művek évi 4 milliárd aranyárnyal nyereséggel dolgoztak, az angol Vicker-konzern pedig alaptökéjét megháromszorozta. A marne-i csata után Krupp és a többi német és osztrák-magyar hadiiparosok a municióhiányt kihasználva, kétszeresére emelték a vasérc árát. És mikor 1916-ban a Sommementi nagy ütközet dühöngött és a német hadsereg a munició, ágyu és egyéb hadicikkokban a legnagyobb hiányt szenvedte a genfi német katonai attaché megállapítása szerint

havonként 250 ezer tonna vasércet szállítottak ki Németországból a semleges Svájcba, hogy onnan ezt Franciaországba és Olaszországba juttatva, ágyúkká feldolgozzák és Németország ellen felhasználják.

Különösen említésre méltó a robbanó anyagokat gyártó tökéérdekeltség szerepe. Itt még a világháború előtt megalakult egy, az egész világot egybefonó monopolisztikus robbanóanyagot gyártó világtröszt: a német-angol Nobel Dynamit Trust Limited. Ennek leányvállalatai, fiókjai voltak a világ csaknem összes országában. Ezek ugyanis magukat független vállalatoknak nevezték, de az osztályok a világtröszt központi pénztárába folytak. A világháború kitérősekor

a londoni Nobel-tröszt központjának 14 igazgatója közül 5 német volt.

A tröszt a háború kitérősekor hivatalosan feloszlott, de a kulisszák mögött tényleg tovább is fennállott. Hogy a tröszt felosztása csak komédia volt, az abból is kitűnik, hogy a tröszt-szerződés megújítása hivatalosan csak

1925. novemberében történt.

tehát pontosan akkor, midőn a háború előtt kötött szerződés ideje lejárt. A Dynamit-tröszt német osztálya ellátta a központi hatalmakat, az angol osztály pedig az entente részére szállított dynamitot.

A tiszta nyereség azonban továbbra is a közös tröszt-kasszába folyt be.

Az 1914—1918-as háború 11 millió emberéletet pusztított el — mennyi emberélet fog áldozatul esni a következő háborúnak? Amíg fegyverkezési kartellek lesznek, lesz háború, amelyben egész nemzetek fognak elpusztulni.

SPORT.

Az AAC. nyerte a Banatul serlegét.

AAC—Banatul 26:0 (12:0.) A két hét előtt döntetlenül végződött serlegdöntő mérkőzést, a szövetség rendelkezése alapján ma játszotta le a két csapat. A Banatul vezetősége érthetetlen okokból egy törpe csapatot állított ki a mérkőzésre és ez magyarázza csapatuk katasztrófális vereségét. Az aradi csapatok a Banatul vezetőség sportszerűtlen viselkedéséért állítólag a bojkott retorziójával fognak élni. A gólokon Török (8), Kemény (6), Mikóczy (4), Kovács, Auer I. (2--2), Kolumbán, Pfeifer, Szabó és Horváth (1--1) osztottak. Bíró: Oravetz László.

O A magyarok nyerték a cseh-magyar teniszmérkőzést. Tegnap számunkban téves tudósítások alapján azt közöltük hogy a szombat és vasárnap Prágában lezajlott teniszmérkőzést a csehek nyerték. A tévedést ezúton helyesbítjük, mert mint utóbb kiderült, a mérkőzést a magyarok nyerték meg 3:2 arányban.

KÖZGAZDASÁG.

Az új vámtörvény részletes ismertetése.

(Arad, augusztus 6.) Aradi kereskedelmi és ipari körökben nagy érdeklődéssel fogadták az Aradi Közlöny cikksorozatát, amelyben az új vámtarifa egyes, közszükségleti cikkeket érintő részleteit közölte le, egyben ismertetve a régi tarifa illetekeit is. Mai számunkban itt adjuk az új vámtarifáról szóló közlemény befejezését:

Látszerek.

Szemüvegek minden alakban, közönséges keretben 200 lej helyett most 120 lej kilogrammonként, ezüstözött, vagy aranyozott keretben 1200 helyett 300 lej, ezüst, vagy aranykeretben 3600 lej helyett 1500 lej. Monoklik, lorgnettek és látcsövek közönséges fémből 300 lej helyett 180 lej, ezüst, teknőshéj, vagy elefántcsontból 1600 lej helyett 1200 lej, aranyból 3000 lej helyett 1800 lej. Vetítőkészülékek 160 lej helyett 150 lej. Fényképezőgépek 300 lej helyett 250 lej. Mikroszkópok, teleszkópok és más optikai, fizikai, vegytani, vagy csillagvizsgálói készülékek 40 lej helyett 50 lej. Az új vámtarifa külön tételbe veszi a barométereket és manométereket, amelyek után kilogrammonként 60 lej a vámt.

Órák.

Inga-, fali- és alóórák közönséges anyagra szerelve, 16 lej helyett 12 lej kilogrammonként, márványra, alabastromra, vagy művészi porcellánra szerelve, 52 lej helyett 80 lej, finom anyagra szerelve 76 lej helyett 150 lej. Zsebórák nem nemes fémből készült tokban 40 lej helyett 24 lej darabonként, ezüstözött, vagy aranyozott tokban 60 lej helyett 30 lej, ezüst, elefántcsont, vagy gyöngyháztokban 120 lej helyett 56 lej, arany, vagy platinatokban 400 lej helyett 300 lej. Épülethez való órák 3000 lej helyett 2000 lej métermázsánként.

Ékszerek.

Gyöngy és flitter közönséges fémből 80 lej helyett 100 lej kilogrammonként, ezüstözve, vagy aranyozva 120 lej helyett 125 lej, aranyból, vagy ezüstből 380 lej helyett 350 lej. Ékszerek nem nemes fémből, esetleg drágakő-utánzatokkal 400 lej helyett 420 lej. Ezüstözve, vagy aranyozva 3000 lej helyett 1500 lej. Ékszerek vámjá ezüstből (egyszerűek) 15.000 lej helyett 10.000 lej, drágakövekkel 20.000 lejről

15.000 lejre esett. Aranyból 80.000 lejről 40.000 lejre, drágakövekkel 120.000 lejről 60.000 lejre. Platina ékszerek 400.000 lejről 180.000 lejre.

Gyógyszerek.

Ópium vámjá 800 lejről 600 lejre esett kilogrammonként, chinin 120 lej maradt, kolloidum 24 lejről 45 lejre emelkedett, koffein és teobromin 40 lej maradt, kokain, kodein, morfin, strichnin 100 lejről 200 lejre. Minden gyógyszer poralakban (antipirin, aspirin, urotropin, stb.) 10 lejről 12 lejre, gyógycukorkák 120 lejről 100 lejre esett, ostyák 440 lejről 400 lejre, teák 80 lejről 60 lejre, tapaszok 240 lejről 50 lejre, szörpök 100 lej maradt, pasztillák 260 lejről 100 lejre, tinkturák 1000 lejről 150 lejre, gyógyborok 120 lejről 90 lejre.

Illatszerek.

Illatszergyártásnál használt éterikus olajok 380 lejről 200 lejre, esszenciák 1820 lejről 400 lejre kilogrammonként. Parfóm 1000 lejről 2480 lejre, Kölni víz 400 lejről 200 lejre, szájvíz 140 lejről 200 lejre, toalettvíz 500 lej maradt, szépségápolószerek 3000 lejről 800 lejre, puderek 3000 lejről 500 lejre ezek kilogrammonként.

Írók és tinták.

Közönséges fekete, vagy másszínű írón, foglalat nélkül 740 lejről 7500 lejre emelkedett métermázsánként, mázolt, vagy fényezett fafoglalatban 1240 lejről 10.000 lejre, cédrus, vagy más finom fába foglalva 1280 lejről 25.000 lejre. Pasztellírónok 2400 lejről 2480 lejre, kréták 1200 lejről 1800 lejre. Tinták: írótinta 1000 lej maradt, nyomdatinta 800 lejről 600 lejre esett, litográf tinta 400 lej maradt, tus 740 lejről 1500 lejre, írógépekhez szükséges tinta 800 lejről 1600 lejre emelkedett.

(Vége.)

= Fizet az állampénztár. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium elrendelte, hogy a központi állampénztár valamennyi utalványt 50 ezer lejig fizessen ki. Az ennél nagyobb összegről szóló utalványokat megfelelő részletekben fogják kiegyenlíteni.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.
FELHÍVÁS.

Felhivatnak a „Corbul“ Déznai Kereskedelmi Részvénytársaság hitelezői, hogy követelésüket 3 napon belül alanti cégnek jelentésük be.

Dézna, 1929. július 4.

„Corbul“
Déznai Kereskedelmi
Részvénytársaság Dézna.
4193

A Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) és Str. Banatului (Asztalos Sándor-ucca) sarkánál, a hetipiac legelőnkebb helyén

bolthelyiség,
azonnalra kiadó.

Cím az „Aradi Közlöny“ kiadóhivatalában.

KÜNSTLER ANDOR, DEZSŐ ERNŐ S IRÉN férj. dr. SZALAI VILMOSNÉ, a maguk, családjuk, a testvérek és az összes rokonok nevében, fájdalmas szívvel tudatják, hogy drága jó anyjuk,

özv. Künstler Gyuláné szül. Weisz Jolán

f. hó 6-án este 9 órakor — életének 62-ik évében — elhunyt.

A megboldogult földi maradványait f. hó 8-án d. e. 10 órakor fogjuk az izraelita temető halottasházából örök nyugalomra kísélni.

Arad, 1929. augusztus 6.

MINDEN KÜLÖN ÉRTESETÉS HELYETT.

Részvétlátogatások mellőzését kérjük.

NE VÁSÁROLJON

HARISNYAT
KOTOTTARUT
SELYEMCOMBINÉT
SELYEMNADRAGOT
SELYEMSALAT,
mig a napokban

MEGNYILÓ

Harisnyaház
cikkeit és árait meg nem nézte.

GYÁRI LERAKAT.
SOHASEM HALLOTT
OLCSÓ ÁRAK

HARISNYAHÁZ
Bul. Regina Maria 26.
(Minorita palota.)

Bécsi árumintavásár!

1929. szeptember 1-7-ig. (Rotunde szept. 8-ig).

Külön rendezések: Nemzetközi rádióvásár. — Földi és olasz cikkei kiállítása. — Szállodai szükségleti cikkei kiállítása. — Olasz külön kiállítás. — Az U. d. S. S. R. kiállítása. — A délnémetikai Unió kiállítása. — Technikai udonságok és találmányok. — Építészeti és utépítési vásár. — Francia műipari és fényűzési cikkei kiállítása. — Bécsi szórakoztatás-szalon. — Irodai kiállítás. — Részlet-kiállítás. — Mezőgazdasági és erdőszeti kiállítás. — IV. osztrák árnácar. — Körtészeti kiállítás. — Tejipari kiállítás. — Apróipar kiállítás.

2. Osztrák állatvásár (szeptember 6-8-ig).
Tenyészállat-kiállítás. — Háziállat-kiállítás. — Ló-kiállítás.

Nincsen vízum! Vásárigazolvánnyal és utlevéllel szabad határátlépés Ausztriába! Nincsen ocsoszlóvak átutazó vízum! A magyar átutazási vízum a vásárigazolvány előmutatásakor a határon átvehető! Jelentékeny utazási kedvezmények a román, jugoszláv, csehszlovák, magyar és az osztrák vasutakon, a Dunán, a Fekete tengeren valamint a légi közlekedésnél! **Mindenemmel felvilágosítással** valamint **vásárigazolványokkal** (a 170 lej) a

Wiener Messe A. G. Wien VII

és — a lipcsei ősi árumintavásár tartama alatt — a tudósító hivatalnál Leipzigban, Österreichisches Messhaus és a tiszteletbeli közpiseletek szolgálnak Aradon:

Kereskedelmi és Iparkamara.

„Idet“ utazási és szállítási vállalat Str. Eortheot 2. Schenker & Co. román nemzetközi száll. váll. R. T. új Neuman-ház I. em., Compagnie Internationale des Wagons-Lits, Boulevard Regina Maria 19. 4170

MESZNITROGEN

„NITROGEN“ Műtrágya és Vegyipar RT. eladási irodájától TIMIȘOARA I., Bul. Regale Ferdinand 3., vagy „Mezőgazdák“ Kereskedelmi Részvénytársaságtól, Aradon

a legjobb és legolcsóbb nitrogénműtrágya. Javítja a földet és magas hozamot biztosít. Kérjen azonnal felvilágosítást, ajánlatot a dicsőszentmártoni

Porcellán, üveg, diszműáru

M. FISCHER nagyáruház

Szept. 1-ig Fehér Kereszt-épület. Telefon 390.

10% engedmény az engros árakból

TEKINTSE MEG
SALGÓNÉ, STR. HORIA
(Széchenyi-uca) 1. szám alatt levő
dusan felszerelt bizományi üzletét.

Maculatura papír 5 kgros
csomagokban kapható az
Aradi Közlöny kiadójában.

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

SZERDA, augusztus 7.

Bucuresti: 19.19. Rádióhangverseny. 22. Alice Nicolaesco hangversenye. 22.30. Hegedűhangverseny. 23.15. M. Schilton (bariton) hangversenye. — Belgrád: 18.25. Rádiókvartett. 21.30. Jugosziáv dalok zongorakísérettel. 23.10. Zenekari hangverseny. — Berlin: 18. Gyermekek rádiója. 19. Mesék. 19.45. Zongorahangverseny. 21. Feloivasas Offenbachról. 21.20. Opera közvetítése. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés, újsághírek, sport hírek. Utána: Táncczene. — Prága: 20. Toronyóraütés, újsághírek. 20.05. Filharmonikus hangverseny. — Wien: 19.30. Mesék felnőtteknek és gyerekeknek. 22. Különböző nemzetek dala. 22.30. Könnyű esti zene. — Budapest: 10.15. Balalajka hangverseny. 10.30. Hírek. 10.45. A hangverseny folytatása. 13.05. Katonazenekari hangverseny. 1. Dr. Sahemmel Emilné: Magyar honban, induló. 2. Csajkovszky: Hamupipóke balett, keringő. 3. Gluck: Iphigenia Aulisban, operamegnyitó. 4. Csajkovszky: Ábránd a Pique Dame operából. 5. Straszky: Légy szép... 13.25. Hírek. 13.35. A hangverseny folytatása. 15.30. Hírek. 17.10. Szalay L. novellái. 17.45. Hírek. 18.30. Rendőrzenekeari hangverseny: 1. Verdi: Aida,

győzelmi induló. 2. Róssini: Semiramis, megnyitó. 3. Verdi: Traviata, ábránd. 4. Jelenetek a kuruc világból, egyveleg. 21.30. Az esperantisták kongresszusának alkalmából hangverseny. 1. a) J. S.: 6 francia zongorasuite 8 tételben; b) Bach I. S.: Cis-dur preludium és fuga a Wohltemperiertes Clavierből. 2. Baghy Gyula saját műveiből olvas fel. 3. a) Suk: Várakozás; b) Novák: Amorose; c) Smetana: Koncertetűd. 4. Beethoven: Hegedűromán. 5. Chopin: G-moll ballada. 6. a) Delibes: Lakmé — Csengetyűária, b) Rhode: Változatok. 7. Jarmer Lajos: Szonáta 3 tételben. 23.20. Hírek. Utána: Gramofonhangverseny.

CSÜTÖRTÖK, augusztus 8.

Bucuresti: 19.19. Zenekari hangverseny. 22. Hangverseny. 22.45. Rádióhangverseny. — Belgrád: 19. Jazz-band. 21.30. Szerb népi zene. 23.20. Rádiókvartett. Berlin: 18. Könnyű zene. 20.30. Harmóniumhangverseny. 21. Csokor Tivadar drámájának közvetítése. Utána: Táncczene. — Milano: 21.30. Leoncavallo „Pagliacci” című operájának közvetítése. Az operaelőadás után jazz-band. — Nápoly: 21.02. Suppé: „Boccaccio” operettjének közvetítése. — Wien: 18.45. Ének- és zongorahangverseny. 21. Énekhangverseny. 21.20. A bécsi szimfonikus zenekar hangversenye. — Budapest: 10.15. Szalonzenekari hangverseny. 1. Jos. Strauss: Császár-

keringő. 2. C. M. Weber: „Oberon” — megnyitó. 3. Flotow: „Martha” — ábránd. 4. Kálmán I.: „Tatárjárás” — egyveleg. 5. Vecsey F.: Északi éjszaka. 6. Perez-Freire: Ay-ay-ay. 10.30. Hírek. 10.45. A hangverseny folytatása. 13.05. Cigányzenekari hangverseny. 13.25. Hírek. 13.35. A hangverseny folytatása. 15.30. Hírek. 17. Rádió Szabad Egyetem. Magyar vonatkozó gramofonlemez. 18.25. Operett részletek. (Zenekari hangverseny.) 1. Lincke: Kék kép — megnyitó. 2. Eysler: „Aranyos mesterné” — egyveleg. 3. O. Strauss: Bucsu kerítő. 4. Jacobi: „Sybill” — egyveleg. 5. Lehár: „Paganini” — egyveleg. 20.45. Szavalo-est. 21.15. Hangverseny. Közreműködnek: Rellé Gabriella, a m. kir. Operaház tagja, Ország Tivadar hegedűművész és Weigert Aladár zongoraművész. Utána kb. 22.20. Katonazenekari hangverseny. 1. Goldmark: Bevonulási induló a „Sába királynője” című operából. 2. Leoncavallo: Valse Coquette. 3. Lalo: A „Le roi” című operából — megnyitó. 4. Wagner: Ábránd a „Nibelungok”-ból. 5. Gounod: A „Faust” című operából — baletzene. 6. Liszt: Magyar koronázási induló (1867-ből.) 24. Cigányzenekari hangverseny.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK
felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4. vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8. illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatalt fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélveggel ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Ajánlatok illigés levelek továbbítására megfelelő postabérlővel csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DELUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

LEVELEZÉS.

Csillárok a vármegyei mint a régi csillárokban
VARGA és ROSENFIELD vállalkozás
mosztági vállalat. Arad. Telefon 808. 2002b.

ALKALMAZÁS.

MAGYARUL, németül stenografáló iró-
dai gyakorlatokkal rendelkező gépíró
azonnali belépésre kerestetik. Írásbeli
munkák fizetési igény megjelölésével.
Németh, Szenes & Schwartz céghez,
Piata Avram Iancu. 4197

IRODASZOLGÁNO, ki takarítást, vál-
lala felvételt. Str. Seminarului 6. 4195

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ASZFALT, kátrány, szigetelő lemezek
gyári áron Dörner, volt Magyar-u. 43.
4106

RÉGI PÉNZEK, sekreteres comódok, vlt
rin, könyvszekrények, zongorák, szőnye-
gek, ebédők, szalónok, kredencék, foto-
lok, tükrök, rakettek, festmények, sto-
reok, székek, asztalok, vázák, varrósza-
talkák, kristálytárgyak, fali vitrinek,
garson háló, nagy Singer-gép, stb. el-
adók. Salgóné bizományi üzlete. Strada
Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-palota.
1000

NÉGY és felsoros, jókarban levő har-
monium eladó, volt Illés-ucca 111. 4194

KERESEK Biedermayer álló tükröt,
antik porcellánokat, poharakat, külön-
böző butorokat, antik szalónokat, órá-
kat, dísztárgyakat, vitrineket, stb. Kívá-
natra házhoz is megyek Salgóné bizo-
mányi üzlet. Str. Horia 1. (Széchenyi-u.)
Neuman-palota. 1000

NAGYMENNYISÉGŰ PLEHPÁNT eladó,
Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1151

ÜRES FESTÉKES HORDÓK eladók. —
Cím az Aradi Közlöny kiadójában 1454

MACULATURA PAPIR 5 kgros csoma-
gokban kapható az Aradi Közlöny kiadó-
hivatalában. 050

LAKÁS.

KÉT SZOBÁS, szükséges mellékkelvisé-
sekből álló udvari lakás a volt Szabad-
ság-tér közelében kiadó Cím az Aradi
Közlöny kiadójában. 500

VILLASZERŰ házban kétszobás lakás
és egy különbejáratu butorozott szoba
kiadó. Str. Cuza Voda 39. 4196

ELLÁTÁS.

VOLT Deák Ferenc-uccában urisad-
nál 2—3 fiatalember ebéd, vacsorakosz-
tot kaphat. Ugyanott 2 elegáns buto-
rozott szoba fürdőszoba használattal
kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadó-
hivatalában. 4188

ÜZLETEK.

KIADÓ Piata Avram Iancu 3 (Reis-
inger)-házban középső nagy üzlethelyi-
ség és Piata Avram Iancu 21. házban
udvari kis üzlethelyiség. 4189

GABONARAKTÁR emeletes, bármily
célra kiadó. Str. Velicium (Lipót-u.) 2.
4186

KÜLÖNFÉLÉK.

S. Z. monogramos tula-ezüst cigaretta
tárcámat vasárnap este a pénzügyviz-
gatósággal szemben levő padon el-
vesztettem. Kérem a megtalálót szí-
veskedjék azt 500 lej ellenében Geiler
Radio, Str. Bratianu 7. leadni. 10512

**Nyarálok,
Pensiok,
Diákotthonok.**

Heti ellátási díj 45--60 Pengő.

Magyarországon: Budapest, Balatonlelle, Balaton-
szécsény, Siófok.

Csahországon: Tátralomnic, Tátráfűred, Pöstyén,
Karlbad.

Ausztriában: Semmering, Halle-att, Gmunden,
Pörschach, Völsau, Zell am See, Kitzbühel, Miltadt
Yelden, Altersee stb.

Svájban: Montreux, Pontresina, St. Moritz, Genf,
Lausanne, Bern, Basel, Interlaken, Luzern, Zü-
rich stb.

Olaszországban: Abbazia, Lavena, Venecia-Lido,
Rimini, Viareggio, Grado, Nervi, Bordighera stb.
Franciaországban: Paris, Beauv. Decville, Tron-
ville, Grenoble, Chamonix, Menton, Cannes, Nizza,
Juans les Pins, St. Raphael, Aix les Bains, Biar-
ritz stb.

Angolországban: London, Chambridge, Bradford
Brighton.

Jugosziávia: Ragusa, Rohitsch.
25 százalékos társasági kedvezmény. — Kérjen
prospektust. Pensió-iroda Budapest, V. Alkotmány-
ucca 4. I.

Budapesti pensiók.

Uruló otthon havi ellátási díj 90 pengő. (Központi
fürdő, ill. meleg víz.) Leányotthon: fiatal uránnyok
részére, (szigorú felügyelet havi ellátási díj 90 P.)
Fiúotthon: (diákok részére) szigorú felügyelet, havi
ellátási díj 90 P. Gyermekeotthon (6 éven aluli gyer-
mekek részére, beutaló orvosok oki. gyermek-
orvosok havi ellátási díj 75 P. Beiratás: Pensió
iroda Budapest, V. Alkotmány-u. 4. — Kérjen pros-
pektust. 2914

VIZUMOK követségeknél
Utlevélhosszabítások, G.F.R. bérletek

!! **Künstler-vizumiroda** !!
Arad, Bul. Reg. Maria 22. :: TELEFON: 86. :: Dácia szállóval szemben.

Bármily ügyet vagy meg-
bizást pontosan elintéz.